

Møte torsdag den 19. oktober kl. 10

President: Gunnar Breimo

Dagsorden (nr. 5)

1. Innstilling fra arbeidsordningskomiteen om fordeling til komiteene av de enkelte kapitlene og utkast til romertallsvedtak i forslaget til statsbudsjett for 2001 (Innst. S. nr. 2 (2000-2001))
2. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Erna Solberg om å endre prinsippene for registrering av bostedskommune for studenter slik at studenter får valgfrihet mellom hjemstedskommune og studiekommune (Innst. S. nr. 4 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:70 (1999-2000))
3. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Jørn L. Stang og Ulf Erik Knudsen om å forby offentliggjøring av skattelister (Innst. S. nr. 3 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:77 (1999-2000))
4. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ursula Evje og Ulf Erik Knudsen om valutakompensasjon for studenter som studerer i utlandet (Innst. S. nr. 1 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:72 (1999-2000))
5. Referat

Presidenten: Representanten Siri Frost *Sterri*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Det foreligger tre permisjonssøknader:

- fra Sosialistisk Venstrepartis stortingsgruppe om at den innvilgede permisjonssøknad for representanten Karin *Andersen* i tiden fra og med 10. oktober til og med 20. oktober forlenges og endres til sykepermisjon, inntil videre
- fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om velferdspermisjon for representanten Jon Olav *Alstad* i tiden fra og med 24. oktober til og med 3. november
- fra representanten Ane Sofie *Tømmerås* om velferdspermisjon i tiden fra og med 25. oktober til og med 3. november samt for tiden fra og med 14. november til og med 17. november

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Hedmark fylke: Helge *Bjørnsen*
For Nord-Trøndelag fylke: Bernt *Hågensen*
For Østfold fylke: Morten *Olsen*

Statsråd Karl Eirik Schjøtt-Pedersen overbrakte 1 kgl. proposisjon (se under Referat).

Presidenten: Representanten Øystein Hedstrøm vil framsette et privat forslag.

Øystein Hedstrøm (Frp): På vegne av Vidar Kleppe, Jørn L. Stang, Per Erik Monsen og meg selv har jeg den glede å fremsette et forslag om at innførselskvotene for reiseutstyr og reisegods som alkohol og tobakk m.m. harmoniseres med EUs regler.

Presidenten: Representanten Robert Eriksson vil framsette et privat forslag.

Robert Eriksson (Frp): Jeg vil på vegne av representantene Øyvind Korsberg, Øyvind Vaksdal og meg selv få lov til å fremsette et privat forslag om at utgiftene til trygghetsalarmer dekkes av folketrygden og tildeles gjennom hjelpemiddelsentralen.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før saken på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagsmøtet – om nødvendig – fortsetter utover den reglementsmessige tid, kl. 15.00, til dagens kart er ferdigbehandlet. – Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

Sak nr. 1

Innstilling fra arbeidsordningskomiteen om fordeling til komiteene av de enkelte kapitlene og utkast til romertallsvedtak i forslaget til statsbudsjett for 2001 (Innst. S. nr. 2 (2000-2001))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 225)

Sak nr. 2

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Erna Solberg om å endre prinsippene for registrering av bostedskommune for studenter slik at studenter får valgfrihet mellom hjemstedskommune og studiekommune (Innst. S. nr. 4 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:70 (1999-2000))

Signe Øye (A) (ordfører for saken): Innst. S. nr. 4 fra finanskomiteen gjelder et forslag fra representanten Erna Solberg om å endre reglene for folkeregisterregistrering slik at studenter kan få valgfrihet til å registrere seg i den kommunen de bor i under studieperioden.

I dag er det slik at studenter fortsatt blir registrert i sin opprinnelige hjemkommune selv om de studerer og bor i en annen kommune i mange år. Forslaget peker på en del problemer ved dette, bl.a. at studenter vil være avskåret fra å påvirke og delta i det politiske liv i den kommunen og det fylket de oppholder seg i i studietiden. Samtidig vil det av praktiske hensyn være vanskelig fortsatt å delta i den politiske aktiviteten i hjemkommunen. At det igjen er grunnen til at valgdeltakelsen blant ungdom mellom 20-25 år er lav, mener jeg er noe usikkert, men at det kan være en sammenheng, skal man ikke se helt bort fra.

Hvor studentene skal være registrert i studietiden, har vært et omdiskutert tema ved flere anledninger. Dette fordi det også har betydning for overføringene til kommunene. Overføringene går i dag til den kommunen hvor studenten er registrert i Folkeregisteret. Derfor har vertskommuner for universiteter og høyskoler hatt et ønske om en endring av dagens regelverk, og Stortinget har tidligere bedt Regjeringen om å utrede forholdet mellom vertskommunene, utdanningsinstitusjonene og student-samskipnadene.

Departementet har i brev til komiteen – brevet er vedlagt innstillingen – orientert om at reglene for bostedsregistrering av studenter for tiden er til vurdering i departementet.

Departementet har ikke konkludert, men ser på flere mulige løsninger som aktuelle. Departementet mener også at det er viktig å se på de ulike økonomiske virkningene for de berørte kommunene, avhengig av om de har netto utflytting eller tilflytting og om de mottar inntektsutjevnenne tilskudd eller ikke.

Et flertall bestående av alle, unntatt Fremskrittspartiet og Høyre, viser til brevet fra departementet og mener det er riktig å avvende det arbeidet som nå gjøres der. Det samme flertallet vil derfor ikke ta stilling til realitetene i Dokument nr. 8:70 eller brevet fra departementet, men avvende det arbeidet som nå foregår, og ber om at saken kommer til Stortinget i egnet form i løpet av høsten. Dermed skulle ikke saken bli særlig forsinket.

I innstillingen gis det også fra flertallet uttrykk for at verdien av studentenes muligheter for å være politisk aktive skal tillegges vekt.

På denne bakgrunn tilrår komiteen at forslaget vedlegges protokollen.

Mindretallet i komiteen, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, går inn for at forslaget skal vedtas. Jeg regner med at disse partiene gjør greie for sitt syn i saken.

Erna Solberg (H): Sjelden har jeg sett en innstilling som osrer slik av byråkrati som flertallets innstilling i denne saken. Det er fremmet et Dokument nr. 8-forslag som dreier seg om demokratiske rettigheter og muligheten til å påvirke vårt samfunn der vi bor, og så er svaret at effektene på økonomien til kommunene må vurderes nærmere, og at man må ha noen objektive kriterier for å velge. Svaret fra Venstre er at dette egentlig står i deres utdanningspolitiske program, men de må vente til byråkratene har ferdigutredet saken.

Denne saken – spørsmålet om registrering, ikke spørsmålet om valgfrihet – har vært til behandling i fem år i Finansdepartementet. Spørsmålet har vært om man skulle skifte hovedprinsipp. Da jeg fremmet dette Dokument nr. 8-forslaget, var det bl.a. på basis av studentorganisasjonenes ønske om at det ikke var det som skulle være hovedbiten, men heller valgfrihetselementet, de demokratiske rettighetene man har til å kunne påvirke der man bor. Alle andre prinsipper her vil medføre at enkeltmennesker får mindre mulighet til å påvirke sin hverdag. Skulle man velge det som antydes fra Finansdepartemen-

tet, at alle over 22 år skulle registreres et annet sted, så betyr jo det at alle de som er over 22 år og er politisk aktive hjemme, men er borte ett år eller to for å få seg en videre- eller etterutdanning, på en måte mister muligheten til å fortsette sitt politiske arbeid der de kommer fra.

Det å være student i dag er veldig lite ensartet. Noen er det i ti år – det er altfor lenge selvfølgelig – på et annet sted enn der de kommer fra, noen er det i ett år. Det går derfor ikke an å lage noen objektive regler som kan tilpasses hvordan studentene enkeltvis oppfatter sin situasjon. Derfor synes vi at valgfrihet burde vært prinsippet man hadde lagt seg på. Og man kunne kanskje skåret igjennom når det gjelder det problemet man diskuterer, om det skal være distriktpolitikk eller bypolitikk som skal avgjøre valget mellom hvem som skal få pengene for studentene, den kommunen de opprinnelig kommer fra, eller den kommunen hvor utdanningsstedet er. Og så må man diskutere vertskommunenes forpliktelser.

Problemet er, hvis man er for valgfrihet, at ingen beregninger som kommer fra Finansdepartementet, vil kunne fortelle noe om hvordan utslagene i kommuneøkonomien blir, for det vil jo avhenge av hvordan folk velger. Det går ikke an å regne ut det, det tror jeg ikke Finansdepartementet faktisk har kreativitet nok til å tenke på. Det er altså snakk om over 100 000 personer som da eventuelt kan velge å være registrert annerledes enn de er i dag.

Jeg er glad for at man på en måte ikke har lagt forslaget dødt, at det kan komme opp igjen i løpet av høsten, men jeg synes Stortinget burde tatt stilling til prinsippene, og så burde utredningene, basert på de hovedprinsippene, komme i ettertid. Det bør ikke nødvendigvis være slik at byråkratiet skal gå foran med utredninger uten at det egentlig er gjort noe valg av prinsipp, slik jeg inviterte Stortinget til å gjøre i denne saken. Så får vi håpe at Venstre velger å følge sitt eget vedtatte program i neste omgang, og ikke lar seg styre av alle byråkratene som sitter i departementet.

Jeg vil for øvrig få lov å ta opp forslaget i innstillingen.

Presidenten: Erna Solberg har tatt opp det forslag hun refererte til.

Per-Kristian Foss (H): Behandlingen av denne saken er et velegnet eksempel på hvorfor politikk etter hvert kommer i miskreditt. Det har to årsaker.

Man får i denne saken et inntrykk av at flertallet i og for seg ikke er mot forslaget, men fordi det fremmes av Høyre, vil man helst ikke støtte det. Det er noe mange partier av og til har opplevd. Folk flest synes sånt er ganske dumt. Hvis det er vett i det, hvorfor ikke da støtte det? Er man satt her for å drive en lek, eller er man satt her for å ta standpunkt til reelle problemer som gjelder folk flest? Nå står det ikke i innstillingen direkte at man ikke vil støtte forslaget, men det er det som egentlig står, for innstillingen er et «goddagmannøkseskaft»-svar.

Forslaget fra Høyre, støttet av Fremskrittspartiet, med all respekt, er en invitasjon til å ta et prinsippstandpunkt. Det er ikke, som flertallet tror, et forslag om at alle stu-

denter skal flyttes til vertskommunen, altså der de studerer. Det hadde det nemlig vært mulig økonomisk å beregne virkningen av for den enkelte kommune. Men dette er en invitasjon til valgfrihet, til at den enkelte student selv skal kunne velge. Det er ikke engang et pålegg om å velge, men det er en valgmulighet. Jeg vet ikke hvor mange som vil velge. Men det er interessant at denne valgfriheten velger altså representantene for regjeringspartiet. Og det er ikke så uvanlig å si at slike prinsippsspørsmål kan vi ikke ta standpunkt til før Finansdepartementet har utredet det, det er en form for servilitet som regjeringspartier ofte må underlegge seg. I seg selv bidrar det til problemer for de partier som til enhver tid sitter i regjeringsposisjon, det tror jeg flere har opplevd. Men det verste her er jo på en måte at partier som nå er i opposisjon, også underlegger seg den samme form for servilitet og sier at et prinsipielt standpunkt kan man ikke ta stilling til før man har fått beregnet de økonomiske konsekvenser av Finansdepartementet – ja for den saks skyld hvilket som helst departement. Det syns jeg er uttrykk for en utrolig servilitet, og jeg skjønner at representanter for sentrumspartiene i denne debatten holder kjeft, eller det heter vel å holde munn, fordi dette er et uttrykk for en mangel på politisk tenkeevne, koordineringsevne eller selvstendighet. Men jeg vil gjenta: Uttrykket «servilitet» er dekkende.

Så til hva som skal utredes. Jeg vil da spørre finansministeren – jeg har gitt opp å spørre representanter for opposisjonspartiene: Hvordan mener finansministeren at det er mulig økonomisk å kostnadsberegne effekten av dette? Jeg skal ta et eksempel: I Oslo er det ca. 60 000 studenter, og disse 60 000 studentene får altså velge om de vil bo i Oslo eller om de vil bo i den kommunen de kommer fra. Det er vel ingen grunn til å tro at flertallet vil velge utflytting. Men her finnes det altså en valgfrihet, det er mulighet for at én student velger utflytting og bosetter seg i Oslo, og for at 60 000 studenter gjør det. Hvordan vil finansministeren økonomisk kostnadsberegne det? Det blir et komplisert regnestykke i mange alternativer. Her peker man bl.a. på den usikkerhet som ligger i om de kommuner som avgir studenter, altså studentenes bostedskommuner, etter dagens ordning har fraflytting eller tilflytting. Da vil jeg spørre finansministeren: Hvordan har han tenkt å beregne det? Har Finansdepartementet prognoser for forventet fraflytting i de kommende ti år? De prognosene skulle det vært interessant å få innsikt i, særlig tror jeg det vil gjelde for kommunene.

Så peker også flertallet på at det kan ha virkninger for om de mottar inntektsutjevningstilskudd eller ikke. Det har sammenheng med det foregående. Men det momentet man ikke har tatt hensyn til, hvis man skal komplisere det ytterligere, er, for å vende tilbake til eksemplet, følgende: Vil Oslo kunne tjene på at 60 000 studenter velger utflytting til Oslo, det skulle man jo umiddelbart kunne tro, for deres biinntekter – studentene jobber en god del på si i dagens system – vil da kunne beskattes i Oslo? Men nei, slik er ikke regnestykket, for det kommer inn ytterligere et moment her: Ved at 60 000 studenter flytter til Oslo, vil andelen eldre pensjonister av befolkningen

gå ned, så Oslo vil ikke vinne økonomisk på en slik effekt. Men det kommer jo an på om det er 60 000 som vil gjøre dette valget eller om det bare er 1 000 eller 500. Det jeg forsøker å problematisere her, er at dette i praksis er umulig å beregne. Det å beregne resultatet av et valg som ikke tilligger Finansdepartementet, ikke Kommunaldepartementet, ikke den enkelte kommune, men den enkelte student selv, er i praksis umulig. Men jeg utfordrer finansministeren til å avdekke denne beregningsteknikk som skal gjøre at vi får et blendende klart regnestykke med hensyn til effekten og resultatet for hver kommune som får fraflytting, og for vertskommunene som får en mulig tilflytting.

Siv Jensen (Frp): Jeg har lyst til å følge opp litt med hensyn til de utfordringene som representanten Foss gav finansministeren.

En ting er å be Finansdepartementet regne på disse tingene og kanskje fremskrive en mulig utvikling når det gjelder studenters tilflytting og fraflytting. Men det er vel som regel slik at hvis departementet skal foreta den type beregninger, så har det også en hensikt, nemlig at de skal følge opp beregningene eller konsekvensanalysene sine med forslag som skal dempe den negative virkningen for den enkelte kommune, og helt sikkert også dempe den positive virkningen for andre kommuner, kjenner man Finansdepartementet rett. Og da vil det være vel så interessant å vite hvordan Regjeringen i så fall ser for seg en slik konsekvensvurdering, og hva man skal følge det opp med i praksis. Betyr det f.eks. at man skal endre på overføringssystemet til kommunene som følge av at man får en massiv til- eller fraflytting av studenter? Jeg syns man vikler seg inn i en diskusjon, også i dette brevet fra departementet, som vitner om at her er man overhodet ikke interessert i å ta stilling til prinsippet, nemlig at hver enkelt borger i nasjonen skal få større valgfrihet, større rett til selv å bestemme hvor de ønsker å bosette seg. Men her vikler man seg altså inn i en diskusjon som mer går på hva dette betyr økonomisk for de respektive kommuner, og glemmer å ta hensyn til borgeren. Jeg trodde man hadde et nedfelt prinsipp i dette samfunnet om at man hadde kommuner, fylkeskommuner – som vi for så vidt ikke vil ha lenger – og stat, fordi de skulle legge forholdene til rette nettopp for innbyggerne. Og da blir det enda mer besynderlig når stortingsflertallet her ivrig følger opp Finansdepartementet og ønsker denne type beregninger lagt til grunn for å ta stilling til et prinsipp om hver enkelt students rett til å foreta noen valg.

Jeg kunne godt tenke meg å høre finansministeren utrede litt om dette, hvordan disse konsekvensanalysene skal følges opp i praksis, for det ville bli ganske kostelig, vil jeg tippe, hvis man skulle ta mer hensyn til det enn til prinsippene.

Terje Johansen (V): Det er med en viss beundring jeg iakttar representanten Foss' intense engasjement i en sak hvor Regjeringen faktisk forventes å komme tilbake med et konkret forslag i løpet av høsten, dvs. i løpet av vel en måned.

For Venstres vedkommende er det klart at vi støtter prinsippet i Høyres framlegg. Men med en viss regjeringserfaring bak oss finner vi at det er vanlig høflighet å avvente Regjeringens framlegg. Og jeg må si at jeg ser fram til at representanten Foss får en erfaring i regjering som gjør at hans engasjement og intensitet kan få utløp på andre måter enn gjennom det som er lagt fram her.

Statsråd Karl Eirik Schjøtt-Pedersen: Jeg er lei for at jeg ikke kan dele representanten Terje Johansens ønske om at Per-Kristian Foss skal få en slik regjeringserfaring. Men det er åpenbart riktig, som representanten Johansen viser til, at det kan være fornuftig å forberede en sak best mulig før man tar et standpunkt.

Det har i de siste årene vært en debatt om hvordan studenter skal folkeregistreres. Det er i dag slik at de formelle reglene i forhold til skattlegging og folkeregistrering faktisk er noe forskjellige, selv om de i praksis har nærmet seg. Det er en av årsakene til at det i brevet fra departementet er vist til en aldersgrense som ett vurderingspunkt.

Jeg er for det første meget skeptisk – for å si det mildt – til en generell endring i retning av at studenter generelt skal bostedregistreres på studiestedet. Det er heller ikke det forslagsstillerne her fremmer forslag om. Hvis man skal fremme endringer i forhold til dagens regelverk, er det i prinsippet to mulige måter å gjøre det på. Det ene er å åpne for en fullstendig valgfrihet, som forslagsstillerne her tar til orde for. Et annet alternativ er å fastsette klare administrative regler som fastsetter skjæringspunkter, f.eks. hvor lenge man har vært borte fra det opprinnelige hjemstedet osv. Dette er momenter til vurdering. Jeg er skeptisk til å fastsette slike generelle regler som fastslår at folkeregistrering skal endres på et gitt tidspunkt. Administrative hensyn taler for en slik løsning. Jeg mener at relativt sterke, reelle hensyn taler i motsatt retning. Jeg har stor forståelse for det forslaget som forslagsstillerne her har reist, om at studentens egen vurdering av sin tilknytning bør tillegges betydelig vekt, og også hvor vedkommende ønsker å drive et samfunnsengasjement, et politisk engasjement.

Men det er ulike momenter som vi er nødt til å få fram før et standpunkt her kan tas. Det ene er – som for så vidt representanten Foss var inne på: Hva er de ulike politiske og økonomiske konsekvenser av de ulike valg som er aktuelle å gjøre? Det er også et viktig moment dette som representanten Foss viser til, at i det alternativ hvor studenten selv velger, kan vi ikke med sikkerhet fastslå hvordan folkestrømmene kommer til å være. Men det er likevel viktig å få belyst hva de mulige konsekvenser av et slikt forslag er. Dette holder departementet altså på med. Det ønsker vi å presentere for Stortinget i en egnet form, og vi mener det er viktig at man også har det med.

Men representanten Foss ser bort fra en annen problemstilling som en slik sak utløser: Hvordan skal Statens lånekasses ordninger vurderes i forhold til en endret folkeregistrering? Skal f.eks. det tradisjonelle borteboerstipendiet, reisestipendiet, bortfalle hvis man endrer bosted? En logisk konsekvens av det forslaget som her

framsettes, er at hvis studenten velger å bosette seg på studiestedet, har han ikke lenger en reiseavstand til bostedet, som er en forutsetning for slike stipender. Men det er ikke selvsagt at det skal være konklusjonen. Derfor mener vi at det vil være riktig å bruke noe tid på å gjennomgå det. Men det ville for så vidt være nyttig om representantene Foss og Solberg her avklarer at den logiske konsekvens av forslaget er at studenter som bostedregistreres på studiestedet, ikke lenger har disse rettighetene. Det er den logiske, direkte følge. Og hvis det blir den logiske konklusjonen som representantene fra Høyre og Fremskrittspartiet trekker, er det en nyttig illustrasjon for det videre arbeid. Men det er ikke en selvsagt konklusjon, og derfor må det vurderes før man kommer tilbake og konkluderer med hva den framtidige ordningen bør være.

Jeg vil for egen del gjerne signalisere at jeg har forståelse for den intensjonen som ligger bak forslaget. Den skal bli ivarettatt i det videre utredningsarbeid, og så vil vi komme tilbake og orientere Stortinget på en egnet måte om det videre arbeidet.

Lars Gunnar Lie (KrF): Eg vil nemna eit par, tre moment i tilknytning til denne saka. For det første vil eg visa til saksordføraren sitt innlegg og streka under veldig sterkt frå mi side at det ikkje må gå lang tid før dette kjem attende til Stortinget, slik at vi kan ta stilling til realitetane.

Lat meg òg leggja til at sjølvsagt står vi ved det vi var med på i Budsjett-innst. S. nr. 12 for 1999-2000:

«Stortinget ber Regjeringen snarest legge fram en sak om forholdet mellom vertskommune, utdanningsinstitusjonene og studentsamskipnadene.»

Det skal også vera med i dei vurderingane som vert gjorde frå departementet si side.

Og vidare, som eit lite råd til departementet: Eg har svært liten sans for det resonnementet som departementet nemner når det gjeld fylte 22 år.

Per-Kristian Foss (H): Det er mulig det er galt å ha et engasjement i en sak som har vært til utredning i fem år. Men jeg er faktisk såpass utålmodig at jeg synes samfunnsendringer bør ha et noe større tempo, i alle fall de vi har rimelig grad av oversikt over. Dette er ikke en del av den globale økonomi, ikke en del av markedet og ikke del av våre avtaler med internasjonale organisasjoner. Dette er noe vi faktisk kan håndtere selv her i landet.

Vi beklager oss som politikere ofte over at vi kanskje har overlatt vel mye til det ene og det annet, det være seg til marked, til organisasjoner eller til avtaler. Men dette kan vi faktisk styre selv. Og da synes jeg det å vise evne til å fatte en prinsippbeslutning, og så ta konsekvensen av det, er uttrykk for politisk vilje og politisk styring. Så kan man si: Ville man sett annerledes på dette om man hadde sittet i regjering? Ja, det er mulig det, men det ville i så fall ikke være noe jeg ville skryte av. Det synes jeg ikke ville være noe fordelaktig for meg. Og så til dette om jeg mente at en fem års hvilepause for å utrede et slikt spørsmål var rimelig: Jeg håper ikke jeg kommer til å mene det.

Jeg tar med en viss grad av humor og allikevel med stor hjertelighet imot støtte fra Venstre til å ønske meg som finansminister! Jeg skal ta det med meg, uten at jeg tror det vil være av avgjørende betydning for mulighetene for regjeringsdannelse.

Så til selve spørsmålet. Det vi inviterer til her, er ikke, som finansministeren også sa, et vedtak om generell flytting fra hjemstedskommune til vertskommune. Det er det mulig å lese ut av forslaget. Det vi faktisk tar til orde for, er et meget begrenset forslag om valgfrihet. Det er det mulig å ha oversikt over, men det er ikke mulig å kostnadsberegne. Det har finansministeren bekreftet. Det er ikke mulig å kostnadsberegne noe man ikke vet hva er. Man kan selvfølgelig lage alternativer av alt fra at 1 promille velger å bruke retten til at 100 pst. gjør det, men det ville være fullstendig bortkastet arbeid, om jeg så skal si, for ingen av delene ville være særlig relevant.

Dessuten er det også avhengig av andre trekk i samfunnsutviklingen som vi ikke kjenner, deriblant fraflytting og tilflytting i den generelle del av befolkningen. Den demografiske utvikling, altså innslag av alderspensjonister i befolkningen i ulike kommuner, har vi rimelig oversikt over, men heller ikke den indirekte virkningen på deres andel av befolkningen kan de beregne med dette forslaget. Så dette er et spørsmål om å ta politisk standpunkt til et prinsipp som har vært en del av den offentlige debatt i mange år. Det synes jeg faktisk at i alle fall opposisjonspartiene burde ha mannet seg opp til å ta et standpunkt til. Men jeg registrerer at man har tålmodighet til nok en gang å vente.

Finansministerens invitt til å ta standpunkt til hvilke studiefinansielle konsekvenser dette vil ha, vil jeg overhodet ikke ta imot. For hvis Finansdepartementet skal utrede, så får de sannelig også utrede! Den jobben har jeg ikke tenkt å gjøre for dem. Men hadde Finansdepartementet ønsket å komme med en invitasjon til en prinsipiell avklaring av dette, så hadde jeg vært meget interessert i å gjøre det. Og det skal jeg komme tilbake til i andre sammenhenger. Så jeg takker for invitten til saksbehandling, men etter Finansdepartementets eget ønske tror jeg jeg skal overlate den til departementet selv. Jeg har min oppfatning om studiefinansiering og konsekvenser for den, men det skal jeg forbeholde – med all respekt – en noe mer relevant sammenheng og forsamling!

Statsråd Karl Eirik Schjøtt-Pedersen: Først til representanten Lie, som sa han har liten sans for en løsning med et skjæringspunkt på 22 år. Jeg vil veldig sterkt presisere at mitt utgangspunkt er ikke at det skal være en konklusjon. Det som går fram av brevet, er at hvis man ut fra administrative hensyn skulle ha et fast skjæringsstidspunkt, ville det være, av grunner som i dag ligger i regelverket, et mulig tidspunkt. Jeg har i mitt hovedinnlegg gitt uttrykk for at jeg i hvert fall ser det er sterke motargumenter mot en slik fast ordning, og det gjør at innholdet i brevet ikke må tolkes slik at det er et standpunkt. Men det er altså et av de ulike vurderingsmomentene.

Så registrerer jeg at representanten Foss ikke vil gi uttrykk for hvilke konsekvenser forslaget fra Høyre vil ha.

Nei, det er greit nok, det, men det representanten Foss jo erkjenner med sitt svar, eller manglende svar, er at vi står overfor spørsmålsstillinger og problemstillinger som må avklares, og som Høyre ikke har gitt uttrykk for sitt syn på. De viser til at departementet skal utrede, og viser til at departementet også bør utrede det. Ja, det er jeg helt enig i. Det er også det Stortingets flertall har gitt uttrykk for, at denne typen uklarheter er man nødt til å ha klarhet i før man trekker en konklusjon. Det er vanskelig å tolke representanten Foss annerledes enn at han skyver unna en problemstilling som det er helt nødvendig å ta stilling til, før man tar standpunkt, ved å vise til at videre utredning skal foretas. I så måte tror jeg konklusjonene til representanten Foss er ganske sammenfallende med dem Stortingets flertall trekker, at her er det spørsmål som det ikke er åpenbare konklusjoner på, og som man er nødt til å tenke igjennom før konklusjonene trekkes.

Presidenten: Per-Kristian Foss har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad.

Per-Kristian Foss (H): Hvis jeg kan berolige statsråden, tidligere representanten, bosatt i Finnmark, kan jeg i alle fall si følgende: Høyre har ikke tenkt å endre ordningen for borteboerstipend. Vi har nemlig ikke tenkt å tvinge foreldrene til å flytte med studenten. Hvis f.eks. Finnmark-studenten velger å bosette seg i Oslo for å være politisk aktiv der, så ville det være gledelig for det politiske liv, i alle fall i Oslo. Men reglene er jo slik at det er ikke bostedet, men det er om man bor sammen med foreldrene eller ikke, som er avgjørende for om man får borteboerstipend. Dette er altså ikke et forslag om tvangsflytting av studentenes foreldre!

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 242)

S a k n r . 3

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Jørn L. Stang og Ulf Erik Knudsen om å forby offentliggjøring av skattelister (Innst. S. nr. 3 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:77 (1999-2000))

Terje Johansen (V) (ordfører for saken): Spørsmålet om offentliggjøring av skattelister var sist oppe i Stortinget i 1997. Den gang var Lars Sponheim saksordfører for et liknende forslag som det vi behandler i dag. Både komiteens flertall og Venstres standpunkt er det samme som den gang. De samme argumenter som da var oppe, er fortsatt gyldige i dag.

Det nye er at forslagsstillerne tar opp forholdet til Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen og hvorvidt offentliggjøring av skattelister er i strid med denne. Jeg viser til finansministerens brev til komiteen av 2. oktober som drøfter dette, og som avviser at offentliggjøring bryter med konvensjonen.

Men jeg vil gjerne likevel gjenta noen av argumentene for flertallets syn. Det er slik at debatten stiller oss i det vi kaller et liberalt dilemma. Skattelister legges hver høst ut til offentlig gjennomsyn, og hver og en av oss kan sjekke at vi bidrar med omtrent like mye til fellesskapet som andre med tilsvarende inntektsforhold.

Men det er også klart at skatt og formue av mange oppfattes som private opplysninger. I flere land er da også innteks- og skattedata klassifisert som sensitive opplysninger. Vel er det slik at vi må oppgi disse opplysningene til det offentlige – det aksepterer de aller fleste av oss – men det kan oppleves som et tillitsbrudd og en krenkelse av personvernet når det offentlige så gjør skatteopplysningene tilgjengelig for enhver, og når en kanskje finner igjen sine egne inntektsforhold i et eget skattebilag i lokalavisen.

For mange er det kanskje ikke det at skatteopplysningene blir offentliggjort, som uroer mest, det er heller følelsen av at en slett ikke kontrollerer hvem som får tak i disse opplysningene og hva de brukes til, som gir de største bekymringene for personvernet. Og på mange måter kan det oppleves som et tillitsbrudd når staten med loven i hånd krever inn opplysninger og deretter tjener penger på å selge dem videre. Disse bekymringene er det grunn til å ta på alvor.

Vi er altså i et dilemma. Tilsynelatende står vi overfor et valg mellom to verdier som vi alle gjerne vil styrke i samfunnet; et valg mellom åpenhet og personvern. Jeg sier tilsynelatende, fordi det er mulig å finne ordninger med offentliggjøring av skattelister som ivaretar åpenheten, samtidig som en hindrer en utglidning som virkelig kan true personvernet. Det er på denne bakgrunn Venstre går inn for å avvise forslaget om forbud mot offentliggjøring.

Etter Venstres vurdering er det flere momenter som er viktige, og som bør tillegges vekt. Det gjelder for det første standpunktet om at skattelister fortsatt bør legges ut til offentlig gjennomsyn. Innsyn i skattelister på individnivå er en forutsetning for tilliten til og oppslutningen om skattesystemet vårt, dels fordi det gir enhver anledning til å kontrollere sin ligning mot andres, men også fordi innsyn på individnivå gjør det mulig å avdekke og rette opp skjevheter i skattesystemet.

Det andre standpunktet det er viktig å ha og som det er bred oppslutning om, er at det ikke er Stortingets oppgave som lovgiver å regulere hvordan pressen gjengir opplysninger som er offentlig tilgjengelige. Det ville være å si at skattelister skal ligge ute til offentlig gjennomsyn og samtidig forby en journalist å notere ned opplysningene og lage en artikkel som forteller hvem som er de ti rikeste i en kommune. Vi kan ha meninger om hvor aktverdig journalistikk det er når en avis f.eks. trykker et bilag med skatteopplysninger om alle innbyggerne i en by – eller kårer byens rikeste gate, som jeg har sett eksempler på – men dette er likevel en viktig del av åpenheten, og bør ikke lovreguleres.

Etter Venstres mening er det da heller ikke pressens journalistikk rundt skattelister som er det største problemet. Det er den ukontrollerte spredning og uforutsig-

bare gjenbruk av disse registrene som truer personvernet. Riktignok er det slik at alle, unntatt pressen, må ha konsesjon for å få utlevert skattelister på diskett, men på papir kan alle kjøpe seg en skattemåling for en hvilken som helst kommune. Problemet er at det er lett å gjøre om en papirliste til et dataregister. Det tar ikke en datakyndig 15-åring med utstyr til under 20 000 kr mange minuttene å samle alle innbyggerne i en middels stor by i et søkbart dataregister. Dette har vi i dag ikke kontroll med gjennom konsesjonsordningen.

I innstillingen skisserer Venstre og de andre sentrumpartiene en løsning som både ivaretar åpenhet og personvern. Den går i korthet ut på at skattelister, som i dag, legges ut til offentlig gjennomsyn i tre uker. Pressen, kredittopplysningsselskaper og andre med saklige behov skal få online-tilgang til et register hos Skattedirektoratet som inneholder de samme opplysningene. Dette vil kontrollere spredningen av opplysningene, og opplysningene vil alltid være oppdaterte. Dette vil være viktig for personvernet. Samtidig ville åpenheten være ivarett ved at publikum kunne se listene når de legges ut, og pressen søke i registeret når den hadde behov for det.

Venstre mener en slik løsning ville være å forholde seg konstruktivt til både de farer og de muligheter den teknologiske utviklingen medfører. Før krevdes det omfattende og dyrt utstyr for å omgjøre en papirliste til et dataregister. I dag er dette billig ekstrautstyr til en hjemme-pc. Da masseutleveringen av skatteopplysninger på maskinlesbart medium startet på 1980-tallet, var online-løsninger dårlige og veldig dyre. I dag er de billige og effektive. Derfor har vi helt nye muligheter til å ivareta både personvern og åpenhet i forhold til det vi hadde for bare få år tilbake, og IT-samfunnet gjør det mye viktigere enn tidligere å forsøke å finne de gode løsninger som ivaretar begge de verdiene jeg her har beskrevet.

Jeg anbefaler med dette innstillingen fra flertallet om å avvise representantenes forslag.

Jørn L. Stang (Frp): Jeg registrerte at saksordføreren, representanten for Venstre, hadde visse reservasjoner med henblikk på offentliggjøring av skattelister, men konklusjonen var jeg svært overrasket over, særlig når Venstre ved andre anledninger prøver å fremstille seg som enkeltmenneskets talerør og den som ivaretar enkeltmenneskets rettigheter. Det gjør man iallfall ikke i denne saken.

Ifølge ligningsloven fra tidlig på 1980-tallet er alle skattelister i dag tilgjengelige for offentlig innsyn. Det betyr faktisk at hvem som helst kan få innsyn i hva du tjener, hvor mye du betaler i skatt og hvor stor din formue er. Ingen kan i dag reservere seg mot offentliggjøringen. Men man hadde visse reservasjoner i Finansdepartementet høsten 1997. Da var det et nei til offentliggjøring av skattelister på Internett, fordi det, som det het, ville blottstille enkeltmenneskers økonomiske situasjon. Men i dag er situasjonen en helt annen. Nå legges lister over alle med inntekt og formue ut på nettet til enkeltes forlystelse – spesielt pressen, som bolttrer seg med tall i håp om å få økt løssalget av avisen. Enten du vil el-

ler ikke, blir du lagt ut på nettet og kan få dine høyst private forhold presentert i avisen. Det er gått så langt at enkelte medier også legger ut vedkommendes fulle bostedsadresse.

Så snakkes det ofte om menneskerettigheter og rettsvern i Norge, og at ethvert menneske har fundamentale rettigheter. Her har man et dårlig eksempel på hvordan slike såkalte rettigheter blir praktisert i Norge.

Fra Institutt for rettsinformatikk ved Universitetet i Oslo slås det fast at hvis noen bringer den norske ordningen med offentliggjøring av skattelister inn for Menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg, vil det ikke bare sannsynlig, men overveiende sannsynlig, føre til at ordningen blir underkjent. Det er ganske sterke ord fra noen som har greie på rettsspørsmål.

Hva en person har av inntekt og formue, bør etter Fremskrittspartiets prinsipper være en sak mellom vedkommende og ligningsmyndighetene. Til tross for at også Datatilsynet er imot offentliggjøring av skattelister, sier Finansdepartementet i dag at dagens ordning vil fortsette inntil Stortinget eller en dom endrer dette forhold.

Publisering av ligningen er et gammelt fellesnordisk fenomen, og en misforstått oppfatning av hva som er demokrati. Danmark gikk bort fra denne ordningen i 1970, men Sverige, Finland og Norge har fortsatt den samme ordningen. Det som imidlertid er spesielt i Norge, er at da ligningen ble mer offentlig, på midten av 1980-tallet, kunne aviser begynne å trykke ligningslister, og de innførte ordningen med den årlige «kikkerfesten». Ved enkelte anledninger blir det sterkt markert i redaksjonene når disse listene om enkeltes inntekt foreligger.

I Norge er inntekt og formue like offentlig som det som henger på klessnoren. Slik bør det ikke være. Men avisredaktører og medieeksperter er av en helt annen mening. De ønsker at denne ordningen skal videreføres. Det å sammenligne forskjellige enkeltpersoners inntekt og formue, med nærgående kommentarer og foto av formuesgjenstander, er etter min mening rett og slett skvalderjournalistikk. I England, Frankrike, Italia og Tyskland ville det vært skandaløst dersom inntekt og formue ble hengt ut til tørk på denne måten som i Norge.

Tidligere forsøk på å forlate denne misunnelsespolitikken er blitt avfeid av et stortingsflertall. Jeg vil påstå at Stortinget før eller senere må revurdere sitt syn i denne saken og falle ned på en helt annen konklusjon enn i dag.

Skattelister kan misbrukes også i kriminell sammenheng og faktisk føre til at man blir svindlet. Svindelen kan skje på følgende måte, en fremgangsmåte spesielt nigerianske kriminelle bruker: Om lag 25 000 brev sendes fra Nigeria til Norge årlig – og ofrene velges fra skattelister og telefonkatalogen.

SDS, Statens Datasentral, prøvde også for et par år tilbake å gjøre butikk på skattelister. De gikk ut med tilbud om å selge skatteopplysninger til rundt 1 000 bedrifter og offentlige institusjoner. Det tilbudet ble stanset umiddelbart etter at Skattedirektoratet grep inn, og Datatilsynet bad om å få en redegjørelse om situasjonen. Da brukte man som et argument for tilbudet at informasjon i

skattelister er offentlig, at de som kjøper opplysningene, ikke trenger noen godkjennelse, og at de som det blir hentet informasjon om, ikke får vite det. Det er jammen rettssikkerhet satt i høysetet.

Jeg er av den mening at Norge bør ha de samme regler som Tyskland, som sier at den typen nyhetsformidling som vi har i Norge i dag, uten reservasjonsrett, regnes som krenkelse av privatlivets fred og som straffbar misbruk av ytringsfriheten.

Herved tar jeg opp Fremskrittspartiets forslag.

Presidenten: Jørn L. Stang har tatt opp det forslag han refererte til.

Øystein Djupedal (SV): Etter foregående innlegg er det vel bruk for et par korrigeringer av de faktiske forhold, for der var det mange uriktige opplysninger.

Men la meg først si det sånn: Jeg er glad for at forslaget avvises av et flertall her på Stortinget. Det finnes lang tradisjon i norsk forvaltning for åpenhet – det er en av de gode tingene ved norsk forvaltning. Det er altså viktig med åpenhet rundt dette for å hindre maktmisbruk, for å hindre urettferdighet og tilfældighet, og ikke minst feilbehandling.

De opplysninger som er offentlige, er altså ikke personlige i noen forstand. Man offentliggjør konklusjonen – hva man har i nettoinntekt, hva man har betalt i skatt og hva man har i formue – ellers er det ikke noe som er offentlig tilgjengelig.

Det betyr at det er mulig å finne ut hva man har som nettoinntekt, men det tallet sier – og det er jo i realiteten riktig – svært lite. Og hvis man har stor gjeld, vil det tallet gå ned. Det betyr at de tallene som legges fram, har man mulighet til å kontrollere, noe som igjen vil bety at ligningsmyndighetene selvfølgelig er nødt til å være i en helt annen grad aktpågivende for å sørge for at de opplysninger som legges fram, i størst mulig grad er riktige. Og det er klart at det finnes mulighet for å si at dette kan berøre personvernet.

Det vi i realiteten står overfor, er et valg mellom det å tillegge åpenhet og det å tillegge alle problematiserende hensyn mest vekt. I dette spørsmålet synes jeg det er riktig – og det er klokt – som stortingsflertallet her gjør, å vektlegge åpenhet. Det betyr at det skal være mulig for journalister, hvis de ønsker det, å videreformidle de opplysningene som finnes i skattelister. Det er ikke Stortingets eller andre organers oppgave å redigere aviser eller nyhetsmedier. Det betyr at det finnes mange oppslag i tabloidpressen som mange sikkert føler svært ubehagelig – det opplever også politikere til tider, selv om mange synes det kan være urettferdig. Poenget er at det verken er Stortingets eller noe annet organs oppgave å redigere norske medier. Det har vi redaktørplakater for, og vi har Pressens Faglige Utvalg for eventuelt å bedømme overgrep. Og hvis det er slik at overgrepene oppfattes som svært krenkende og svært feilaktige, har vi også en strafferett som kan komme inn.

Det valget vi står overfor, er valget mellom en samfunnsmessig verdi, som vi fra SV ønsker å tillegge vekt,

(Djupedal)

og de eventuelle ulemper som enkelte rikfolk som ikke betaler skatt, kan oppleve, for det er i realiteten de som sannsynligvis føler seg mest plaget av dette. Den vanlige mann, den vanlige borger, vil ikke oppfatte dette som spesielt problematisk, for de betaler sin skatt. Jeg tror problemet først og fremst har vært knyttet til en masse kakser og rikinger som ikke synes det er spesielt behagelig å oppdage at de har svære formuer og svære inntekter, men ikke bidrar til det fellesskapet som de fleste av oss ønsker. Det er interessant at det er Fremskrittspartiet, som later som om de er et parti for de små i samfunnet, som fremmer dette forslaget for å beskytte de rike mot ubehagelig innsyn. Det er i så måte ganske interessant.

Den siste opplysningen som kom fra Fremskrittspartiet, er heller ikke riktig, nemlig at Datatilsynet har vesentlige innsigelser mot dette. Hadde Datatilsynet problematisert spørsmålet, og det er riktig at man skal gjøre det, og hadde Datatilsynet ment at dette var en krenkelse av personvernet, så har Datatilsynet hatt mer enn nok myndighet til å si at dette ikke er tillatt. Det har ikke Datatilsynet gjort, og grunnen til det er rett og slett at det finnes en lang tradisjon for åpenhet i forvaltningen. I avveiningen mellom ulike ulemper har Datatilsynet akseptert offentliggjøring og massespredning av datalister. Det betyr at det ikke er riktig det representanten Stang her sier. Datatilsynet kan stoppe dette hvis de ønsker det, men mener tross alt at åpenhet er det viktigste prinsippet i et demokrati.

Hanne Dyveke Søttar Hagen (Frp): Som nevnt tidligere, er det ikke første gang forslaget om å forby offentliggjøring av skattelister blir fremmet. Men jeg synes tiden bare blir mer og mer moden etter hvert som årene går, for listen blir brukt mye mer kommersielt nå enn før.

Det kan sikkert hevdes at denne offentliggjøringen er et spørsmål om åpenhet og ytringsfrihet. Men da synes jeg motspørsmålet må bli: ytringsfrihet og åpenhet for hvem? De som det i utgangspunktet gjelder, altså skattyterne, har jo ikke noen mulighet til å sette seg imot dette. De har ingen ting de skulle ha sagt. Det kaller jeg ikke ytringsfrihet eller åpenhet. Det kaller jeg krenking av enkeltmenneskets privatliv.

I innstillingen fra finanskomiteen har komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og SV bemerket at de kan forstå at det er problematisk for dem som står øverst på denne listen, å bli fremstilt i avisene. Men jeg tror faktisk at offentliggjøring av skattelister kan føles mye verre for dem som står lenger nede på listen. Det er faktisk slik i dag at det ikke bare er opplysninger om kjendiser og de som er veldig rike, som blir offentliggjort. Det gjelder alle oss som har inntekt.

For vanlige lønsmottakere er det ikke så greit å vite at naboen og venner, og kanskje de som er litt mindre venner, kan lese seg fram til svært personlige opplysninger. De opplysningene som kommer fram her, er bare sånn høvelig korrekte ettersom det er netttotalene som presenteres. Og de trenger ikke være en indikasjon på hva som er korrekt formue eller inntekt. Derfor tror jeg det kan være svært vanskelig også for dem.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det er opplagt at pressen skal ha tilgang til de opplysningene som legges fram, samtidig som de mener at det er vanskelig å kontrollere hva skattelister brukes til. Da er man inne på saken, nemlig: Hva brukes disse skattelisterne til? De brukes av pressen og media til å brette ut svært personlige ting om enkeltpersoner i lokalsamfunnene. I enkelte kommuner, f.eks. i Rana kommune, får en kjøpt skattelisten for fem kommuner for 25 kr. Det kaller jeg kommersielt brukt av disse listene. Det er et grovt overtramp i forhold til personvernet. Og man kan vel ikke engang for å være grei påstå at dette er godt journalistisk arbeid.

En del likninger blir også endret undervegs. I f.eks. likningsåret 1995 ble det foretatt over 200 000 endringer i likningsfastsettelsen, og 1995 er et gjennomsnittså, ikke noe toppår.

I en av merknadene fra komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre føler jeg på en måte at de møter seg selv i døra. De viser til hensynet til offentlighet, samtidig som de påpeker at hensynet til personvernet må ivaretas i presentasjonen av disse listene. Jeg lurer på hvordan det henger i hop. Enten kan man offentliggjøre disse listene, eller så gjør man det ikke. Jeg tror innerst inne at disse representantene er enige med oss når vi sier at opplysninger om inntekt, formue og skatteforhold som hovedregel ikke skal offentliggjøres uten skattyters samtykke. Det betyr selvfølgelig at de som har bruk for opplysningene, skal få dem, men det går an å spørre om lov først.

Et forbud mot offentliggjøring vil i første rekke gjelde all uautorisert og kommersiell utnyttelse av opplysningene samt hel eller delvis gjengivelse i aviser, tidsskrifter, utlegging på Internett o.l. I 1994 satte Justisdepartementet ned en arbeidsgruppe som skulle vurdere forholdene omkring dette. Datatilsynets representant i denne gruppen, Guro Slettemark, stiller i en særmerknad spørsmål ved om denne distribusjonen av skatteopplysninger til ulike og ikke definerte formål bryter med en folkerettslig bindende konvensjon. Hun sier også at dersom man fremdeles skal sette likhetstegn mellom offentlighet og massedistribusjon av skattelister, bør disse skatteopplysningene unntas fra offentligheten slik tradisjonen er i veldig mange andre land som vi sammenlikner oss med. Datatilsynet fastholdt det samme da de kommenterte den samme saken som vi behandler i dag, i 1997, altså at hvis man skal opprettholde dette likhetstegnet, må skatteopplysningene unndras fra offentligheten.

Det er et annet argument som også har vært brukt i denne debatten, og det er tradisjon. Finansdepartementet viser bl.a. til at vi har hatt denne tradisjonen i hvert fall tilbake til 1863. Men vi har faktisk en annen og en litt bedre tradisjon i dette landet. Det er den tradisjonen som går ut på at de lover og regler som ikke lenger har sin rett, som ikke har fofeste i samfunnet, endrer eller fjerner vi. Vi har hatt en mengde lover og regler i dette landet helt tilbake til 1800-tallet som var direkte umenneskelige, så dette argumentet med at man ikke kan fjerne en lov på grunn av at den har en lang tradisjon, kjøper ikke jeg.

Min konklusjon er i hvert fall at allmenn offentliggjøring av skattelister må forbys, fordi ulempene for enkeltmennesket er større enn fordelene for allmennheten, og fordi denne typen offentliggjøring krenker enkeltmenneskets privatliv og personvern.

Per-Kristian Foss (H): Det er vel kanskje med sikte på Høyre at Regjeringen er blitt så opptatt av tradisjon. Det har den jo ellers ikke vært. Høyre har respekt for tradisjon, men alt med måte. En tradisjon som vel var basert på andre samfunnsforhold enn dem vi nå står overfor, er moden for revisjon. I særdeleshet kan man vel si at noe av hensikten med å offentliggjøre skattelister var at man skulle kontrollere det offentlige og kontrollere seg i forhold til naboer. Etter hvert har vi fått plikt til direkte formidling av opplysninger til skattevesenet, som ikke fantes tidligere, slik at den kontrollopgaven – den individuelle kontrollopgaven – som lå i denne tradisjonen, ikke lenger er der. Det har for meg vært ganske avgjørende.

Jeg har det samme liberale dilemma som representanten Terje Johansen redegjorde for. Min konklusjon er altså allikevel annerledes. Jeg liker åpenhet, jeg liker en presse som kan grave i det meste, men med respekt å melde må jeg si at dette er jo et område hvor pressen ikke gjør annet enn bare å hitsette lister. Det journalistiske arbeidet, som det heter, rundt skattelister finnes omtrent ikke. Det er nesten en skam å bruke uttrykket «journalistisk arbeid» om lister man bare hitsetter. Det mest omfattende journalistiske arbeid jeg har sett utført, er vel at man tar bilder av de hus som står på adressene – det trenger man ikke mer enn en telefonkatalog for å få til – og så avbilder man eventuelt personene som bor i huset, i den grad man har oversikt, dvs. i den grad de har inntekt. Heller ikke dette er noe dekkende bilde verken av samværsforhold eller av boligforhold. Man vet jo ikke hvem boligen de facto står på, eller hvordan man fordeler formuene.

Dessuten må jeg også si, og det er vel noe av grunnen til at man ikke driver noe særlig journalistisk arbeid med dette, at listene ikke gir dekkende opplysninger – noe mer selvfølgelig for vanlige skattytere, vanlige personinntekter, men for næringsinntekter gir de nødvendigvis ikke noe dekkende bilde. Eller for å si det på en annen måte: Det er i fradragene og i verdsettingskriteriene at sannheten ligger, og det får man ikke vite fra skattelister. Så troen på at dette skal avdekke reelle formuesforhold, reelle fordelinger av formuer eller reelle inntekter, er ikke slik sett dekkende hvis man først skulle ville grave i dette.

Vi har endt på et annet standpunkt nå enn i 1997, men jeg vil ikke gå for det absolutte forbud. Jeg mener det skal være muligheter for tilgang til skattelister fra f.eks. kredittopplysningsfirmaer som driver etter konsesjon. Det er et aktverdige formål de har. Det aktverdige formål er bl.a. å sikre andre næringsdrivende mot store tap ved at man handler med personer som f.eks. ikke har betalingssevne, eller at man f.eks. kan avsløre falske opplysninger som den enkelte forsøker å gi. Det mener jeg er et aktverdige formål. Så kan man si: Burde det ikke holde at den enkelte gav tillatelse til det? Nei, det tror jeg faktisk

ikke, for de som vil nekte, er vel nettopp dem man til dels er på jakt etter. Så det tror jeg slik sett ikke er praktisk. Derfor har vi gått for forslaget om at det skal være et generelt forbud mot offentliggjøring av skattelister, de tilhører altså den enkeltes eiendom, men dog skal det være adgang til å gi konsesjon for tilgang til skattelister ved konkret behov for informasjon om den enkelte skattyter, og jeg har nevnt her som eksempel kredittopplysningsfirmaer. Det synes jeg avveier dette dilemmaet rimelig godt.

Til slutt: Hadde offentliggjøring av skattelister hatt noen betydning for å avsløre skatteunndragelser, må jeg si at min konklusjon sannsynligvis hadde blitt annerledes. Men det kan jeg heller ikke se at de har. Med de skatteregler vi i dag har, er dette ikke nødvendig. Og med den plikt til oppgave, f.eks. av formue, av renteinntekter, av fondsinntekter, av aksjeplasseringer osv. som automatisk nå gis for vanlige skattytere, kan jeg heller ikke se at det har denne type begrunnelse lenger. Derfor denne konklusjon – og jeg tar opp forslaget fra Høyre referert i innstillingen.

Presidenten: Per-Kristian Foss har tatt opp det forslag han refererte til.

Øystein Djupedal (SV): Jeg har i grunnen sagt det prinsipielle som er å si, men jeg er høylig forbauset over representanten Foss' begrunnelse for å gå imot dette forslaget. Han begrunner det ut fra at det ikke er journalistisk arbeid å gjengi det som måtte stå i skattelister. Jeg kan ikke for mitt bare liv forstå at Per-Kristian Foss har noe som helst med det å gjøre.

Denne sal – og det er grunnprinsippet i et demokrati – skal ikke redigere landets aviser eller medier. Det skal ei heller domstolen gjøre, det skal ei heller Regjeringen gjøre. Den ansvarsfordelingen ligger i maktfordelingsprinsippet. Og når stortingsrepresentanter tillater seg å si at begrunnelsen for ikke offentliggjøring er at man syns at avisene ikke gjør et godt nok journalistisk arbeid, så er man med respekt å melde på meget tynn grunn.

Jeg har ingen problemer med å se at mye av det som offentliggjøres rundt skattelister, ikke nødvendigvis er genialt gravearbeid, genialt journalistisk arbeid, men det vedkommer ikke meg å ha en mening om hvordan disse avisene redigeres. Hvis det foregår overtramp, krenkelse av enkeltmennesker, er det andre organer enn Stortinget som skal ha noe med det å gjøre. Da er det først Pressens Faglige Utvalg og senere eventuelt strafferetten, hvis det er veldig grove krenkelser. Redaktørene i alle landets aviser står ansvarlig for det som står på trykk. Det betyr også at hvis opplysninger i skattelister er feil, vil det være fritt opp til den enkelte borger å få korrigeret det etter samtale med avisen – det vil jeg føle meg trygg på.

Jeg håper for representanten Foss' del at det ikke var dette han mente. Men det var dette han sa, og det er i seg selv meget alvorlig.

K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l hadde her inn tatt presidentplassen.

Per-Kristian Foss (H): Jeg kan oppfylle representanten Djupedals håp – og korrigere hans referat.

Jeg har ikke sagt at årsaken til at vi ønsker et generelt forbud mot offentliggjøring av skattelister er dårlig journalistisk arbeid eller et ønske om å gripe inn i hvordan avisene redigeres. Det ville være helt avsindig. Noen slik begrunnelse har jeg aldri gitt. Men det jeg har pekt på, er at når flertallet vil ha skattelister offentliggjort og bruker som begrunnelse hensynet til den journalistiske frihet osv., så synes jeg ikke det er noen god begrunnelse. Og jeg har forsøkt å peke på at de opplysninger man faktisk får gjennom skattelister, knapt nok gir noe grunnlag for å gå videre med journalistisk arbeid. Jeg har stor respekt for journalistisk arbeid, næringsjournalistikk f.eks., som avslører fusk og fanteri. Det er en type journalistikk vi har fått mye av i den senere tid. Svært mye av den er høyt kompetent – ikke alt, men svært mye. Det ser jeg som en gledelig utvikling. Men intet av dette vil være påvirket av offentliggjøring av skattelister eller ei. Det er ikke der opplysningene ligger som man eventuelt kan basere seg på. Så mitt ønske er ikke å gå inn i journalistisk arbeid, mitt ønske i den sammenheng er faktisk å vektlegge hensynet til personvernet. Og jeg synes at offentliggjøring av skattelister uten kommentarer, altså bare å selge dem som opplysninger, faktisk heller ikke gir et korrekt bilde av inntekts- og formuesforhold.

Presidenten: Øystein Djupedal har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad.

Øystein Djupedal (SV): Jeg legger merke til at representanten Foss nå er vesentlig spakere enn han var i sitt første innlegg, og det tror jeg var meget klokt. Representanten Foss beveget seg inn i et minefelt han hadde vanskelig for å komme ut av, og jeg er glad for at denne presiseringen nå kom, for det er nødvendig for Stortingets anseelse også.

Men det som allikevel gjenstår, er: Vi har ingenting med hvordan man journalistisk skal bedømme de opplysninger som ligger i skattelister. Jeg mener at én begrunnelse for det, som jeg antar at Per-Kristian Foss vil være uenig i ut fra en politisk begrunnelse, er at det i seg selv er et journalistisk poeng at de viser at det finnes mange i dette samfunnet som ikke bidrar som man burde til fellesskapet. Det er opplysninger som også fremkommer, nemlig at det finnes mange som er nullskattytere, men med store formuer og store inntekter. Det er forbilledlig at norsk presse gjennom mange år har hatt søkelyset på dette. Det har i denne sal avstedkommet debatter – og heldigvis også forslag – for å tette igjen de skattehull som enkelte smartinger har sett seg tjent med.

Børge Brende (H): Når representanten Øystein Djupedal sier til representanten Foss at han bør dempe seg, så spisser jeg ørene, for det er et område Øystein Djupedal vet mye om.

Jeg synes at det er ett perspektiv som helt har uteblitt i SVs fremstilling av denne saken, og det er at de skattelister som nå legges ut, ofte ikke engang er journalistisk

bearbeidet. Vi har eksempler fra byer i Norge hvor nettselskapene har lagt hele skattelisten ut på nett, slik at man kan gå inn og sjekke alle – nabolaget og hele byen. Det er det faktisk flere som har reagert på, de synes at rettssikkerheten er truet, og da tenker jeg ikke først og fremst på de som har stor formue og stor inntekt.

I en av våre byer hadde en avis tegnet opp en hel gate, de hadde angivelig tegnet inn husene, og hadde så oppgitt formues- og inntektsforholdene til dem som bor der. Det var faktiske flere som bodde i den gata, som ikke syntes det var spesielt hyggelig at hele byen skulle få vite at inntektsforholdene deres var dramatisk endret. Det kunne være knyttet til uførhet, det kunne være knyttet til sykdom o.l. Det er i personvernsperspektiv at man kanskje synes det kan være greit at også ens inntekts- og formuesforhold blir mellom en selv og ligningskontoret, det offentlige, spesielt hvis man har kommet i en situasjon hvor man synes at det som er knyttet til inntektsutviklingen, ikke angår allmennheten, og da tenker jeg på de som er blitt uføre eller syke.

Siv Jensen (Frp): Jeg må innrømme at jeg ikke hadde tenkt å ta ordet i denne debatten, men det blir ikke så lett å la være når representanten Djupedal kommer med relativt spesielle forklaringer på sitt forhold til dette med å offentliggjøre skattelister.

Jeg skal være enig med ham i én ting, nemlig at vi ikke har noe med å bedømme det journalistiske arbeidet. Det er jeg enig i. Men det er heller ikke kjernen i denne saken. Enten skattelister blir offentliggjort i avisene, på Internett eller på ligningskontorene, så er jo nettopp kjernen i dette spørsmålet hvorvidt vi som enkeltmennesker skal ha rett til å gå og tittle andre medmennesker i kortene. Det er det dette dreier seg om. Hvorvidt vi får tilgang til det via en avis, via Internett eller ved å oppsøke ligningskontoret, synes jeg er relativt underordnet for saken.

Jeg reagerer på at representanten Djupedal forsøker å fremstille dette som et forsøk på å skjerme dem han definerte som «kakser» eller «rikingene». Jeg tror faktisk at dette er en problemstilling som er vel så tøff i små lokalsamfunn, hvor man lett kan tittle hverandre i kortene, hvor alle kjenner alle og hvor åpenhet faktisk kan være et problem. Jeg synes man misbruker ordet «åpenhet» i denne saken, for i de fleste andre spørsmål hvor man diskuterer åpenhet, gjelder det først og fremst befolkningens rett til innsyn i offentlig forvaltning. Det synes jeg er et skille som det er viktig å trekke i en slik sak. Og jeg må si jeg synes representanten Djupedal er svært god hvis han ved hjelp av nettotall, fremstilt over skattelister, kan klare å oppdage hvilke skattehull enkelte har vridd seg unna skatt ved hjelp av. Det er nemlig ikke mulig ut fra nettotallene og skattelister å avsløre det. Så å forsøke å argumentere med at man skal opprettholde dette fordi man skal ta dem som ikke bidrar, ta dem som er nullskattytere, eller ta dem som finner nye skattehull for å vri seg unna, er med all respekt helt feil. Hvis man mener at skattesystemet og grunnlaget ikke er godt nok utformet, gjøres jo den jobben i dette hus, i Finansdeparte-

mentet og i skatteetaten. Og det får være én side av saken. Det dette dreier seg om, er jo om vi oss imellom som enkeltmennesker skal gå og titte hverandre i kortene. På et eller annet tidspunkt må man sette personvernet høyere og la oss få lov til å bevare enkeltopplysninger for oss selv.

Når Djupedal sier at det må være opp til domstolene å avgjøre hvorvidt man krenker enkeltmennesker, mener vi som forslagsstillere at det at man tillater at dette skjer, i seg selv er en krenkelse av enkeltmennesket. Det er ikke en god tradisjon fordi om den har vart ved siden 1863, og man behøver ikke å opprettholde slike ordninger som antakeligvis kom i stand av helt andre årsaker da de i sin tid ble etablert. Jeg tror man på en måte må holde debatten på det nivået den fortjener å være. Det er et spørsmål om personvern, og ikke et spørsmål om hvordan Øystein Djupedal skal forsøke å ta skattesnytere.

Per-Kristian Foss (H): Veldig kort siden jeg har hatt ordet to ganger.

Presidenten: Det stemmer! Representanten får ordet til en kort merknad.

Per-Kristian Foss (H): Jeg skjønner nå etter hvert hvorfor SV av og til har kommet til mange – skal vi si – bemerkelsesverdige og originale konklusjoner i skattepolitikken. Når de på jakt etter skattesnytere eller nullskatteyttere leter i nettotallene og i de foreløpige skatteoppgjørene, da kan man komme til ganske mange, ja interessante, men originale konklusjoner.

Jeg har ikke – bare for å gjenta det – angrepet det journalistiske arbeidet, men uttrykt betydelig forståelse for at det er vanskelig å drive et journalistisk arbeid på basis av slike tall som ikke dekker reelle verken formues- eller inntektsforhold. Da må man vite mye om verdsettingskriteriene, bl.a. for ulike formuesobjekter, og det er det ikke alltid lett å få innsyn i.

For øvrig er jeg en sterk tilhenger av åpenhet om regnskapsforhold. Vi har i Stortinget stemt for åpenhet omkring opsjoner, omkring frynsegoder og omkring ekstralønninger, og for at ting skal være med i regnskap, i noter og i årsberetninger. Det er vel noe av det som bl.a. har gjort at vi har fått mer debatt om dette og fått også større åpenhet om det i næringslivet. Det ser jeg på som meget positivt.

Presidenten: Presidenten ser at representanten Øystein Djupedal ber om ordet til replikk, men til en kort merknad er det ikke anledning til å få replikk.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3.
(Votering, se side 242)

S a k n r . 4

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ursula Evje

og Ulf Erik Knudsen om valutakompensasjon for studenter som studerer i utlandet (Innst. S. nr. 1 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:72 (1999-2000))

Ursula Evje (Frp): Jeg registrerer hvor stor interesse det virker som om denne saken har for dem som har med den å gjøre.

Når vi fremmet dette Dokument nr. 8-forslaget, var det på bakgrunn av at valutakompensasjonsreglene oppfattes som urimelige, svært urimelige, av studentene som studerer i utlandet, og det med rette. Det vi ønsket, var å gjenta det vi sa i 1997 om at staten må bære ansvaret for svingningene i valutakursene, og ikke den enkelte student. Vi ønsker et rasjonelt regelverk, enkle og kostnadseffektive rutiner. Det har vi ikke i dag. Jeg ser heller ikke at det som foreligger i øyeblikket, vil gi oss dette.

Vi i Fremskrittspartiet ønsker videre å sette søkelyset på saksbehandlingstiden. Jeg var inne på at vi tok dette opp i 1997, og det er helt korrekt. Vi fikk da et løfte, eller et vedtak, om at dette skulle endres øyeblikkelig, men det er fortsatt ikke endret på en slik måte at studentene er skadefrie. Dette er en lang saksbehandlingstid, hvor studentene til en viss grad lever i uvisse. Det gjenspeiler seg i den arbeidsinnsatsen som vi har her på Stortinget minimum to ganger pr. år. Ved hver eneste budsjettbehandling jeg har vært med på, har vi blitt oppsøkt og informert om hvordan situasjonen er. Dette tar tid. Videre så gjentar den samme prosedyren seg ved hver eneste behandling av revidert budsjett. Dette tar ytterligere tid.

Nå er det blitt på det rene at det ikke bare er studentene som har dette problemet, men også en del av utdanningsinstitusjonene, som er pålagt å kjøpe studieplasser i utlandet. De får heller ikke kompensert for valutasingningene som ligger i dette, og må dekke det over sine ordinære budsjetter, hvilket går ut over det tilbudet de kan gi den enkelte student. Det betyr at det er enda mer nødvendig å se på disse reglene, som synes å være politisk vedtatt.

Den kompetansen som studentene som er ute på eget initiativ, og studentene som er der fordi de har fått kjøpte plasser, tilfører Norge, er betydelig, spesielt i et globalisert samfunn. Norge har ikke de store mulighetene til å utvikle seg i total isolasjon. Derfor er det også et spørsmål om det i det hele tatt er ønskelig at Norge skal utdanne alle sine studenter internt i Norge til enhver tid. Da er vi inne på spørsmålet om fremtidig høyere utdanning og forskning, for dersom vi ikke verdsetter utenlandsstudenter og ikke verdsetter utvekslingsprogrammer høyt nok, får vi isolasjon, og det vil senere påvirke vårt forhold til både høyere utdanning og forskning. Det som imidlertid kan være et problem, er at en del av disse studentene ikke ser ut til å vende hjem igjen, men det er en annen debatt. Det blir en debatt om de mulighetene som gis for disse til fullverdige og interessante arbeidsplasser i Norge.

Det har også vært oppe at vårt opprinnelige forslag til løsning ville medføre problemer ved tilbakebetaling av lånene. Det argumentet har jeg også hørt tidligere. Det innebærer ikke riktighet, for når lånene, stipendiene eller ordningene først blir beregnet, er det jo helt klart at det

ikke er noen som tenker seg at det i utgangspunktet er beregnet i valuta, men i norske kroner. Det utgangspunktet er det ikke noe stort problem å forholde seg til.

Når det gjelder vårt opprinnelige forslag, er det ikke fremmet på nytt igjen. Det er av hensyn til studentene selv, da vi vet at det vil bli nedstemt. Det ønsket vi ikke å utsette disse studentene for.

Harald Solberg (KrF): Problemstillingen i denne saken har tidligere vært behandlet i komiteen og har ved en rekke anledninger vært fremme i den offentlige debatten.

En samlet komite støttet høsten 1998 i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 1999 prinsippet om at Statens lånekasse for utdanning blir belastet eller får gevinsten ved svingninger i valutakursene. Komiteen forutsatte at et nytt system for beregning og utbetaling av støtte skulle være på plass for studieåret 2000-2001. Senere har det, både ved budsjettbehandlingen høsten 1999 og ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett i vår, blitt lagt til grunn av en ny og forbedret modell burde kunne innføres fra samme tidspunkt, altså fra studieåret 2000-2001.

Flertallet i komiteen – alle partier unntatt Fremskrittspartiet – viser til at Lånekassen fra i år har endret rutine for utbetaling til utenlandsstudenter. Nå skjer det en etterberegning av kursen både for høst- og vårsemesteret. Flertallet peker også på tre viktige elementer i forbindelse med de nye rutinene til Lånekassen. For det første må tiden mellom beregnings- og utbetalingstidspunktet være så kort som mulig. For det andre mener flertallet at også gebyr- og tilleggsstipend må inkluderes i denne modellen. Flertallet har for det tredje pekt på at en del studenter er nødt til å forholde seg til en annen valuta enn studielandets valuta. For disse studentene bør det avklares hvordan det kan kompenseres for valutasingningene.

På bakgrunn av dette har flertallet i komiteen – alle med unntak av Fremskrittspartiet – gitt Stortinget den tilråding at forslaget vedlegges protokollen.

Petter Løvik (H): Eg sluttar meg til sistnemnde talar, som gav ei grunngeving for fleirtalet sine merknader i denne saka.

Eit par presiseringar er nødvendige. Det er korrekt, som representanten Evje sa, at denne saka har vore behandla fleire gonger tidlegare. Høgre har teke opp denne saka, og det er korrekt at Framstegspartiet har gitt si støtte ved fleire høve.

Det som er det viktige her, er at det ikkje er studentane som skal bere risikoen og vere valutaspekulantar – det må ligge på staten. Når vi har valt å ikkje gå inn for den ordninga at dette blir rekna om til vedkomande lands valuta frå fyrste dag, kjem det av at det her også er tilbakebetalingssider. Same kva må dette vekslast tilbake på eit eller anna tidspunkt. Det er bakgrunnen for at vi ikkje vil gå lenger enn vi gjer i dag. Vi trur vi her har funne ei ordning som er til å leve med for alle partar, og vi er opne for eventuelle forbetringar seinare.

Ursula Evje (Frp): Jeg vil først få lov til å henlede oppmerksomheten på noe som må ha vært en misforståelse.

Det står «komiteens tilråding». Dette er en enstemmig komite, hvor også Fremskrittspartiet er med i komiteens tilråding. Det vil jeg bare påpeke.

Når så representanten Løvik sier at vi har vært et slags haleheng til Høyre i denne saken, kan ikke jeg huske det, men jeg vil minne ham på debatten som Carl I. Hagen førte i forhold til statsråd Lilletun i 1997. Kanskje det kan få representanten Løvik til å få litt svingninger når det gjelder den saken?

Petter Løvik (H): Dette er ikkje tida for korkje skrivning, omskriving eller referering av historia. Eg vil berre vise til Stortingstidende, som eg vil tilrå representanten Evje, å lese og der finne ut at det var Dokument nr. 8-forslaget som Høgre-representantane Jan Petersen og Siri Frost Sterri stod bak, som vart levert inn i 1997, som Høgre køyrde og som fekk støtte frå Framstegspartiet, som var bakgrunnen for at denne saka verkeleg tok av.

Stortingstidende vil gi den nødvendige avklaringa. Eg finn ikkje nokon grunn til å gå vidare inn på denne sida av debatten, som er nokså uinteressant i dag.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4. (Votering, se side 242)

Etter at det var ringt til votering i fem minutter, uttalte **presidenten:** Da skulle vi være klare for votering.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet:

A

Forslaget til statsbudsjett medregnet folketrygden for terminen 1. januar – 31. desember 2001 fordeles til stortingskomiteene slik:

ENERGI- OG MILJØKOMITEEN
Rammeområde 12
(Olje og energi)

I

Kap.	Kap.
<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
1800 Olje- og energidepartementet	
1810 Oljedirektoratet	4810 Oljedirektoratet
1820 Norges vassdrags- og energidirektorat	4820 Norges vassdrags- og energidirektorat
1825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon	
	4829 Konesjonsavgiftsfondet
1830 Energiforskning	
	4860 Statsforetak under Olje- og energidepartementet
2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten
2441 Petroleumsrettet teknologiutvikling	
2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen	
2490 NVE Anlegg	5490 NVE Anlegg
	5608 Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet

Øvrige romertall

Olje- og energidepartementet

- II. Tilsagnsfullmakter
- III. Merinntektsfullmakter
- IV. Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel
- V. Overføring av eiendomsrett mot bruksrett
- VI. Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Rammeområde 13
(Miljø)

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
1400 Miljøverndepartementet	
1401 Opplysningsvirksomhet, tilskudd til organisasjoner	
1410 Miljøvernforskning og miljøovervåkning	4410 Miljøvernforskning og miljøovervåkning
1422 Biomangfold, friluftsliv og kulturminner	
1425 Vilt- og fisketiltak	4425 Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond
1426 Statens naturoppsyn	4426 Statens naturoppsyn
1427 Direktoratet for naturforvaltning	4427 Direktoratet for naturforvaltning
1429 Riksantikvaren	4429 Riksantikvaren
1441 Statens forurensningstilsyn	4441 Statens forurensningstilsyn
1442 Miljødata, forurensning og miljøeffektivitet	4442 Miljødata, forurensning og miljøeffektivitet
1443 Statens beredskapsansvar mot akutt forurensning	
1463 Regional og lokal planlegging	
1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk	
1470 Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning	4470 Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning
	5322 Statens miljøfond, avdrag
2422 Statens miljøfond	
2465 Statens kartverk	
	5621 Statens miljøfond, renteinntekter

Kap.	Kap.
------	------

Øvrige romertall

Miljøverndepartementet

- II. Tilsagnsfullmakter
- III. Merinntektsfullmakter
- IV. Bestillingsfullmakter
- V. Fullmakt til utgiftsføring uten bevilgning
- VI. Andre romertallsvedtak

FAMILIE-, KULTUR- OG ADMINISTRASJONSKOMITEEN**Rammeområde 1****(Statsforvaltning)**

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
1 Det kongelige hus	
11 Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall	3011 Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall
20 Statsministerens kontor	
21 Statsrådet	
24 Regjeringsadvokaten	3024 Regjeringsadvokaten
664 Pensjonstrygden for sjømenn	
666 Avtalefestet pensjon (AFP)	
1500 Arbeids- og administrasjonsdepartementet	4500 Arbeids- og administrasjonsdepartementet
1503 Midler til tjenestemannsorganisasjonenes opplærings- og utviklingsarbeid	
1510 Fylkesmannsembetene	4510 Fylkesmannsembetene
1520 Statskonsult – Direktoratet for forvaltningsutvikling	4520 Statskonsult – Direktoratet for forvaltningsutvikling
1521 Statens informasjonstjeneste	
1522 Statens forvaltningstjeneste	4522 Statens forvaltningstjeneste
1530 Tilskudd til de politiske partier	
1541 Pensjoner av statskassen	
1542 Tilskudd til Statens Pensjonskasse og Pensjonsordningen for apoteketaten	
1543 Arbeidsgiveravgift til folketrygden	
1544 Boliglån til statsansatte	
1545 Ventelønn m.v.	4545 Ventelønn m.v.
1546 Yrkesskadeforsikring	4546 Yrkesskadeforsikring
1547 Gruppelivsforsikring	4547 Gruppelivsforsikring
1550 Konkurransetilsynet	
1560 Pristilskudd	
1580 Bygg utenfor husleieordningen	
1582 Utvikling av Fornebuområdet	
1583 Utvikling av Pilestredet Park	4583 Salg av eiendom i Pilestredet Park
2445 Statsbygg	5445 Statsbygg
	5446 Salg av eiendom, Fornebu
2470 Statens Pensjonskasse	

Øvrige romertall

Arbeids- og administrasjonsdepartementet

- II. Postering av bonus og rabatter
- III. Partistøtte
- IV. Fullmakter som vedrører Statsbygg direkte
- V. Andre bygge- og eiendomsfullmakter

Finansdepartementet

- V. Fullmakt til å iverksette sikkerhetstiltak

Kap.	Kap.
------	------

Rammeområde 2
(Familie og forbruker)

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
800 Barne- og familiedepartementet	
830 Foreldreveiledning og samlivstiltak	
840 Tilskudd til krisetiltak	
841 Familievern og konfliktløsning	
844 Kontantstøtte	
845 Barnetrygd	
846 Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysningsarbeid m.v.	
847 Kompetansesenter for likestilling	
848 Likestillingsombudet	
850 Barneombudet	
852 Adopsjonsstøtte	
854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet	
856 Barnehager	
857 Barne- og ungdomstiltak	
858 Statens ungdoms- og adopsjonskontor	
859 UNG i Europa	3859 UNG i Europa
860 Forbrukerrådet	3860 Forbrukerrådet
862 Positiv miljømerking	
865 Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid	
866 Statens institutt for forbruksforskning	
867 Forbrukertvistutvalget	
868 Forbrukerombudet	
2530 Fødselspenger og adopsjonspenger	

Øvrige romertall

Barne- og familiedepartementet

II. Satser for barnetrygd

III. Satser for kontantstøtte

IV. Satser for fødselsstønad og engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Rammeområde 3

(Kultur)

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
300 Kulturdepartementet	
301 Deltaking i internasjonale organisasjoner	3301 Deltaking i internasjonale organisasjoner
305 Lotteritilsynet	3305 Inntekter fra spill og lotterier
320 Allmenne kulturformål	
321 Kunstnerformål	
322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	3322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom
323 Musikkformål	3323 Musikkformål
324 Teater- og operaformål	3324 Teater- og operaformål
326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål	3326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål
328 Museums- og andre kulturvernformål	3328 Museums- og andre kulturvernformål
329 Arkivformål	3329 Arkivformål
334 Film- og medieformål	3334 Film- og mediaformål
335 Pressestøtte	
336 Informasjonsberedskap – Norsk rikskringkasting	

Kap.

Kap.

Øvrige romertall

Kulturdepartementet

- II. Tilsagnsfullmakter
- III. Dekning av forsikringstilfelle
- IV. Merinntektsfullmakter
- V. Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd
- VI. Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

FINANSKOMITEEN**Rammeområde 19****(Rammetilskudd til kommunesektoren)**

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
571 Rammetilskudd til kommuner	3571 Tilbakeføring av forskudd
572 Rammetilskudd til fylkeskommuner	3572 Tilbakeføring av forskudd

Øvrige romertall

Kommunal- og regionaldepartementet

- V. Omdisponeringsfullmakt i forbindelse med forsøk med rammefinansiering
- VII. Forskudd på rammetilskudd

Rammeområde 20**(Tilfeldige utgifter og inntekter)**

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
2309 Tilfeldige utgifter	5309 Tilfeldige inntekter

Øvrige romertall

Finansdepartementet

- XI. Omdisponeringer fra kap. 2309 Tilfeldige utgifter

Rammeområde 21**(Eksportgarantier m.v.)**

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
971 Eksportfinans ASA	
2460 Garanti-Instituttet for Eksportkreditt	5460 Garanti-Instituttet for Eksportkreditt

Øvrige romertall

Nærings- og handelsdepartementet

- II. Tilsagnsfullmakter
  - Nr. 2
- III. Garantifullmakter
  - Pkt. 2 og 3
- V. Fullmakt til utbetaling under garantiordninger (trekkfullmakter)

Rammeområde 22**(Finansadministrasjon)**

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
1600 Finansdepartementet	
1602 Kredittilsynet	4602 Kredittilsynet

Kap.	Kap.
1610 Toll- og avgiftsetaten	4610 Toll- og avgiftsetaten
1618 Skatteetaten	4618 Skatteetaten
1620 Statistisk sentralbyrå	4620 Statistisk sentralbyrå
1630 Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning	
1632 Kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner	
1634 Statens innkrevingsentral	4634 Statens innkrevingsentral
1637 EU-opplysning	
1650 Statsgjeld, renter m.m.	
1651 Statsgjeld, avdrag og innløsning	
1670 Avsetninger til Den nordiske investeringsbank	
	5341 Avdrag på utestående fordringer
	5345 Tilbakeføring til statskassen
	5350 Tilbakeføring av midler fra Statens Banksikringsfond
	5351 Overføring fra Norges Bank
	5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift
	5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift
	5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer

Øvrige romertall

Finansdepartementet

- II. Garantifullmakter
- III. Betinget tilsagn
- IV. Fullmakt til å forskuttere innbetalinger til EU-kommisjonen
- VI. Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilposterings i tidligere års statsregnskap
- VII. Merinntekts-/merutgiftsfullmakt
- VIII. Mindreinntektsfullmakt
- IX. Avvikling av ordningen med statsgaranterte fiskelån
- X. Endringer i reglementet for Folketrygdfondet

Folketrygden

- II. Statstilskudd til finansiering av folketrygden

Rammeområde 23 (Skatter og avgifter)

I

Utgifter:

Inntekter:

- 5501 Skatter på formue og inntekt
- 5502 Konjunkturavgift
- 5506 Avgift av arv og gaver
- 5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum
- 5508 Avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen
- 5511 Tollinntekter
- 5521 Merverdiavgift og avgift på investeringer m.v.
- 5526 Avgift på alkohol
- 5531 Avgift på tobakkvarer
- 5536 Avgift på motorvogner m.m.
- 5537 Avgifter på båter m.v.
- 5541 Avgift på elektrisk kraft
- 5542 Avgift på mineralolje m.v.

Kap.	Kap.
	5543 Miljøavgift på mineralske produkter m.v.
	5545 Miljøavgifter i landbruket
	5546 Avgift på sluttbehandling av avfall
	5547 Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier
	5555 Sjokolade- og sukkervareavgift
	5556 Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.
	5557 Avgift på sukker
	5558 Avgift på kullsyrefrie alkoholfrie drikkevarer m.m.
	5559 Avgift på drikkevareemballasje
	5565 Dokumentavgift
	5580 Avgift på flyging av passasjerer
	5581 Avgift på utstyr for opptak og/eller gjengivelse av lyd eller bilder m.v.
	5583 Særskilte avgifter m.v. i bruk av frekvenser
	5700 Folketrygdens inntekter

Rammeområde 24

(Utbytte m.v.)

I

Utgifter:

Inntekter:

- 5316 Kommunalbanken AS
- 5616 Renter og utbytte i Kommunalbanken AS
- 5618 Innskuddskapital i Posten Norge BA
- 5620 Renter og utbytte fra Statens nærings- og distriktsutviklingsfond
- 5623 Aksjer i SAS Norge ASA
- 5630 Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as
- 5631 Aksjer i A/S Vinmonopolet
- 5651 Aksjer i selskaper under Landbruksdepartementet
- 5652 Innskuddskapital i Statskog SF
- 5656 Aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning
- 5670 Renter og utbytte fra Entra Eiendom AS
- 5680 Utbytte fra statsforetak under Olje- og energidepartementet
- 5685 Aksjer i Den norske stats oljeselskap a.s
- 5691 Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond
- 5692 Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank

Øvrige romertall

Kommunal- og regionaldepartementet

VI. Garantiprovisjon fra Kommunalbanken AS

Sosial- og helsedepartementet

VI. Andre fullmakter

Pkt. 1

Kap.	Kap.
------	------

FORSVARSKOMITEEN

Rammeområde 8

(Forsvar)

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
42 Forsvarets ombudsmannsnemnd	
451 Sivilt beredskap	3451 Sivilt beredskap
993 Skipsfartsberedskap	
1700 Forsvarsdepartementet	
1710 Fellesinstitusjoner og statsforetak under Forsvarsdepartementet	4710 Fellesinstitusjoner og statsforetak under Forsvarsdepartementet
1719 Fellesutgifter under Forsvarsdepartementet	
1720 Felles ledelse og kommandoapparat	4720 Felles ledelse og kommandoapparat
1725 Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarets overkommando	4725 Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarets overkommando
1731 Hæren	4731 Hæren
1732 Sjøforsvaret	4732 Sjøforsvaret
1733 Luftforsvaret	4733 Luftforsvaret
1734 Heimevernet	4734 Heimevernet
1735 Forsvarets etterretningstjeneste	
1760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	4760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg
1790 Kystvakten	4790 Kystvakten
1791 Redningshelikoptertjenesten	4791 Redningshelikoptertjenesten
1792 Norske styrker i utlandet	
1795 Kulturelle og allmennyttige formål	4795 Kulturelle og allmennyttige formål
	4799 Militære bøter
2463 Forsvarets bygningstjeneste	

Øvrige romertall

Justisdepartementet

- IV. Merinntektsfullmakter
Pkt. 9 og 10
- V. Nettobudsjetteringsfullmakt
Pkt. 4

Forsvarsdepartementet

- II. Merinntektsfullmakt
- III. Nettobudsjettering av salgskostnader
- IV. Organisasjon og verneplikt
- V. Investeringsfullmakter
- VI. Fullmakter vedrørende fast eiendom
- VII. Tilsagnsfullmakter
- VIII. Internasjonale operasjoner
- IX. Bestillingsfullmakter

JUSTISKOMITEEN

Rammeområde 5

(Justis)

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
61 Høyesterett	
400 Justisdepartementet	3400 Justisdepartementet
405 Lagmannsrettene	

Kap.	Kap.
410 Herreds- og byrettene	3410 Rettsgebyr
414 Domsutgifter	
430 Kriminalomsorg	3430 Kriminalomsorg
432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)	3432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)
440 Politi- og lensmannsetaten	3440 Politi- og lensmannsetaten
441 Oslo politidistrikt	3441 Oslo politidistrikt
442 Politihøgskolen	3442 Politihøgskolen
443 Oppfølging av innsynsloven	
445 Den høyere påtalemyndighet	
446 Kontrollen med den militære påtale- og disiplinærmyndighet	
447 Politiberedskap	
448 Grensekommisjonen	
450 Sivile vernepliktige	3450 Sivile vernepliktige, driftsinntekter
455 Redningstjenesten	
460 De særskilte etterforskningsorganene	
466 Advokatutgifter m.m.	
467 Norsk Lovtidend	
470 Fri rettshjelp	3470 Fri rettshjelp
471 Statens erstatningsansvar	
474 Konfliktråd	
475 Bobehandling	
1507 Datatilsynet	4507 Datatilsynet

Øvrige romertall

Justisdepartementet

- II. Betinget tilsagn om tilskudd
- III. Bestillingsfullmakt
- IV. Merinntektsfullmakter
  - Pkt. 1 – 8
- V. Nettobudsjetteringsfullmakt
  - Pkt. 1 – 3
- VI. Førtdsdimittering i siviltjenesten

KIRKE-, UTDANNINGS- OG FORSKNINGSKOMITEEN**Rammeområde 17****(Utdanning og forskning)****I**

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
200 Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet	3200 Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet
202 Læringssenteret	3202 Læringssenteret
203 Statens utdanningskontorer	3203 Statens utdanningskontorer
204 Foreldreutvalget for grunnskolen	3204 Foreldreutvalget for grunnskolen
206 Samisk utdanningsadministrasjon	
210 Tilskudd til trossamfunn m.m. og privateide skole- og kirkebygg	
221 Tilskudd til grunnskolen	3221 Tilskudd til grunnskolen
222 Statens grunnskoler og grunnskoleinternat	3222 Statens grunnskoler og grunnskoleinternat
228 Kvalitetsutvikling i grunnskolen	
229 Andre formål i grunnskolen	
231 Tilskudd til videregående opplæring	
232 Statlige skoler med opplæring på videregående nivå	3232 Statlige skoler med opplæring på videregående nivå
234 Tilskudd til lærebedrifter m.m.	

Kap.	Kap.
238 Kvalitetsutvikling i videregående opplæring	3238 Kvalitetsutvikling i videregående opplæring
239 Andre formål i videregående opplæring	
240 Private skoler m.v.	
243 Kompetansesentra for spesialundervisning	3243 Kompetansesentra for spesialundervisning
249 Andre tiltak i utdanningen	
253 Folkehøgskoler	
254 Tilskudd til voksenopplæring	3254 Tilskudd til voksenopplæring
256 VOX – Voksenopplæringsinstituttet	3256 VOX – Voksenopplæringsinstituttet
258 Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen	
259 Kompetanseutviklingsprogrammet	
260 Universitetet i Oslo	
261 Universitetet i Bergen	
262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	
263 Universitetet i Tromsø	
264 Norges handelshøgskole	3264 Norges handelshøgskole
265 Arkitekthøgskolen i Oslo	3265 Arkitekthøgskolen i Oslo
268 Norges idrettshøgskole	3268 Norges idrettshøgskole
269 Norges musikkhøgskole	3269 Norges musikkhøgskole
270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
273 Statlige kunsthøgskoler	3273 Statlige kunsthøgskoler
274 Statlige høyskoler	3274 Statlige høyskoler
278 Norges landbrukshøgskole	3278 Norges landbrukshøgskole
279 Norges veterinærhøgskole	3279 Norges veterinærhøgskole
281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	3281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler
282 Privat høyskoleutdanning	
283 Det norske meteorologiske institutt	3283 Det norske meteorologiske institutt
285 Norges forskningsråd	
286 Fondet for forskning og nyskaping	3286 Fondet for forskning og nyskaping
287 Forskningsinstitutter og andre tiltak	
288 Internasjonale samarbeidstiltak	
294 Kirkelig administrasjon	3294 Kirkelig administrasjon
295 Presteskapet	3295 Presteskapet
297 Nidaros domkirke m.m.	3297 Nidaros domkirke m.m.
299 Opplysningsvesenets fond	3299 Opplysningsvesenets fond
920 Norges forskningsråd	
1020 Havforskningsinstituttet	4020 Havforskningsinstituttet
1021 Drift av forskningsfartøyene	4021 Drift av forskningsfartøyene
1023 Fiskeri- og havbruksforskning	4023 Fiskeri- og havbruksforskning
1137 Forskning og utvikling	
2410 Statens lånekasse for utdanning	5310 Statens lånekasse for utdanning
	5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning

Øvrige romertall

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet

- II. Merinntektsfullmakter
- III. Tilsagnsfullmakter
- IV. Fullmakter vedrørende fast eiendom
- V. Andre fullmakter

Nærings- og handelsdepartementet

- II. Tilsagnsfullmakter
- Nr. 1 Pkt. 3

Kap.

Kap.

Fiskeridepartementet

- III. Merinntektsfullmakter
- Kap. 1020 postene 1 og 21
- Kap. 1021 postene 1 og 21
- Kap. 1023 postene 1 og 21
- Kap. 4020 post 3
- Kap. 4021 post 1
- Kap. 4023 post 1

KOMMUNALKOMITEEN
Rammeområde 6
(Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid)

I

*Utgifter:**Inntekter:*

500 Kommunal- og regionaldepartementet	
502 Valgutgifter	
520 Utlendingsdirektoratet	3520 Utlendingsdirektoratet
521 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	3521 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere
522 Senter mot etnisk diskriminering	
523 Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene	
524 Klagenemnd for utlendingssaker	
526 Nasjonale minoriteter	
530 Arbeidstilsynet	3530 Arbeidstilsynet
531 Statens arbeidsmiljøinstitutt	3531 Statens arbeidsmiljøinstitutt
532 Produktregisteret	
533 Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern	3533 Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern
534 Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m.	
535 Arbeidsforskningsinstituttet	3535 Arbeidsforskningsinstituttet
536 Arbeidsmiljøtiltak	
537 Produkt- og Elektrisitetstilsynet	3537 Produkt- og Elektrisitetstilsynet
538 Tilskudd til Norsk Elektroteknisk Komité	
540 Sametinget	
541 Tilskudd til samiske formål	
550 Lokal næringsutvikling	
551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner	
552 Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling	
580 Bostøtte	
581 Bolig- og bomiljøtiltak	
586 Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
587 Statens bygningstekniske etat	3587 Statens bygningstekniske etat
1590 Aetat	4590 Aetat
1591 Arbeidsmarkedstiltak	4591 Arbeidsmarkedstiltak
1592 Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede	
1593 Aetats salg av arbeidsmarkedstjenester	4593 Aetats salg av arbeidsmarkedstjenester
2412 Den Norske Stats Husbank	5312 Den Norske Stats Husbank
2426 SIVA	5326 SIVA
	5613 Renter fra SIVA
	5615 Renter fra Den Norske Stats Husbank

Øvrige romertall

Kommunal- og regionaldepartementet

- II. Fullmakt om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Kap.	Kap.
III. Merinntektsfullmakt	
IV. Omdisponeringsfullmakt i forbindelse med forsøk med regionale utviklingsprogram	
VIII. Tilsagnsfullmakt	

Arbeids- og administrasjonsdepartementet

- VI. Tilsagnsfullmakt
- VII. Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån.

**Rammeområde 7
(Dagpenger m.v.)**

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
2540 Stønad under arbeidsløyse til fiskere og fangstmenn	
2541 Dagpenger	
2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.	5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.
2543 Ytelser til yrkesrettet attføring	5705 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs, dagpenger

KONTROLL- OG KONSTITUSJONSKOMITEEN

**Rammeområde 14
(Stortinget m.v.)**

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
41 Stortinget	3041 Stortinget
43 Stortingets ombudsmann for forvaltningen	
44 Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	
51 Riksrevisjonen	

NÆRINGSKOMITEEN

**Rammeområde 9
(Næring)**

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
900 Nærings- og handelsdepartementet	3900 Nærings- og handelsdepartementet
901 Styret for det industrielle rettsvern	3901 Styret for det industrielle rettsvern
902 Justervesenet	3902 Justervesenet
903 Standardisering	
904 Brønnøysundregistrene	3904 Brønnøysundregistrene
910 Statens veiledningskontor for oppfinnere	
911 Bedriftsrettet kompetanseoverføring	
922 Norsk Romsenter	
923 Forsknings- og utviklingskontrakter	
924 Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer	
926 Spesielle IT-tiltak	
928 FoU-prosjekter i næringslivets regi	
932 Norges geologiske undersøkelse	3932 Norges geologiske undersøkelse
933 Bergvesenet	3933 Bergvesenet
941 Sjøfartsdirektoratet	3941 Sjøfartsdirektoratet
942 Skipsregistrene	3942 Skipsregistrene
943 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk	

Kap.	Kap.
944 Ventelønn	
952 Svalbard Samfunnsdrift og Næringsutvikling	
953 Kings Bay AS	
961 Reiselivstiltak	
966 Støtte til skipsbygging	
967 Investeringselskap	
970 Internasjonaliseringstiltak	
990 Industri- og forsyningsberedskap	3990 Industri- og forsyningsberedskap
2420 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond	5320 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond
	5327 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond og fylkeskommunene m.v.
2425 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene	

Øvrige romertall

Nærings- og handelsdepartementet

- II. Tilsagnsfullmakter
Nr. 1 Pkt. 1, 2, 4 og 5
- III. Garantifullmakter
Pkt. 1
- IV. Dekning av forsikringstilfelle
- VI. Merinntektsfullmakter
- VII. Tap på garantier

Rammeområde 10

(Fiskeri)

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
1000 Fiskeridepartementet	4000 Fiskeridepartementet
1001 Deltakelse i internasjonale organisasjoner	
1030 Fiskeridirektoratet	4030 Fiskeridirektoratet
1050 Diverse fiskeriformål	
2415 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak	

Øvrige romertall

Fiskeridepartementet

- II. Tilsagnsfullmakter
Pkt. 1

Rammeområde 11

(Landbruk)

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
1100 Landbruksdepartementet	4100 Landbruksdepartementet
1107 Statens dyrehelsetilsyn	4107 Statens dyrehelsetilsyn
1110 Statens landbrukstilsyn	4110 Statens landbrukstilsyn
1112 Forvaltningsstøtte, utviklingsoppgaver og kunnskapsutvikling m.m.	
1114 Statens næringsmiddeltilsyn	4114 Statens næringsmiddeltilsyn
1140 Miljø- og næringstiltak i jordbruket	
1142 Miljø- og næringstiltak i skogbruket	
1143 Statens landbruksforvaltning	4143 Statens landbruksforvaltning
1144 Merverdiavgiftskompensasjon	

Kap.	Kap.
1145 Jordskifteverket	4145 Jordskifteverket
1146 Norsk institutt for jord- og skogkartlegging	4146 Norsk institutt for jord- og skogkartlegging
1147 Reindriftsforvaltningen	4147 Reindriftsforvaltningen
1148 Naturskade – erstatninger og sikring	
1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	4150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.
1151 Til gjennomføring av reindriftsavtalen	
1161 Statskog SF – forvaltningsdrift	
2411 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, lån til landbruksformål	5311 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, lån til landbruksformål
	5571 Totalisatoravgift
	5614 Renter av lån til landbruksformål

Øvrige romertall

Landbruksdepartementet

- II. Fullmakter til å benytte inntekt fra salg
- III. Merinntektsfullmakter
- IV. Fullmakt til å overskride
- V. Fullmakt som gjelder fast eiendom
- VI. Tilsagnsfullmakter

SAMFERDSELSKOMITEEN**Rammeområde 18****(Samferdsel)**

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
1060 Kystadministrasjon	4060 Kystadministrasjon
1064 Havnetjenesten	4064 Havnetjenesten
1065 Fyrtjenesten	4065 Fyrtjenesten
1066 Lostjenesten	4066 Lostjenesten
1067 Trafikksentraler	4067 Trafikksentraler
1070 Elektroniske navigasjonshjelpemidler	4070 Elektroniske navigasjonshjelpemidler
1300 Samferdselsdepartementet	4300 Samferdselsdepartementet
1301 Forskning og utvikling m.v.	
1310 Flytransport	
1311 Tilskudd til regionale flyplasser	
1313 Luftfartstilsynet	4313 Luftfartstilsynet
1314 Havarikommisjonen for sivil luftfart	
1320 Statens vegvesen	4320 Statens vegvesen
1330 Særskilte transporttiltak	
1350 Jernbaneverket	4350 Jernbaneverket
1351 Overføringer til NSB BA	
1354 Statens jernbanetilsyn	
1360 Samferdselsberedskap	
1370 Kjøp av posttjenester	
1380 Post- og teletilsynet	4380 Post- og teletilsynet
2450 Luftfartsverket	5450 Luftfartsverket
	5611 Renter av lån til NSB BA
	5612 Renter av lån til Posten Norge BA
	5619 Renter av lån til Oslo Lufthavn AS

Øvrige romertall

Fiskeridepartementet

- II. Tilsagnsfullmakter
- Pkt. 2

Kap.	Kap.
III. Merinntektsfullmakter	
Kap. 1060 post 1	
Kap. 1064	
Kap. 1065 post 1	
Kap. 1066 post 1	
Kap. 4060 postene 1 og 7	
Kap. 4064 post 7	
Kap. 4065 post 7	
Kap. 4066 post 1	

Samferdselsdepartementet

- II. Luftfartsformål
- III. Vegformål
- IV. Jernbaneformål
- V. Post og Telekommunikasjoner

SOSIALKOMITEEN

Rammeområde 15

(Sosial og helse)

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
600 Sosial- og helsedepartementet	3600 Sosial- og helsedepartementet
604 Etat for rådssekretariater og enkelte helse- og sosialfaglige oppgaver m.v.	
610 Rusmiddeldirektoratet	3610 Rusmiddeldirektoratet
612 Statens institutt for rusmiddelforskning og dokumentasjon	3612 Statens institutt for rusmiddelforskning og dokumentasjon
614 Utvikling av sosialtjenesten, tiltak for rusmiddel-misbrukere m.v.	
616 Statens klinikk for narkomane	3616 Statens klinikk for narkomane
660 Krigspensjon	
670 Tiltak for eldre	
673 Tiltak for funksjonshemmede	
674 Handlingsplan for funksjonshemmede	
675 Tiltak for eldre og funksjonshemmede	
676 Kompetansesentra for funksjonshemmede	
700 Statens helsetilsyn og fylkeslegene	3700 Statens helsetilsyn og fylkeslegene
701 Forsknings- og forsøksvirksomhet	
702 Nemnd for bioteknologi	
703 Helsetjenesten for innsatte i fengsel	
704 Giftinformasjonssentralen	
705 Kursvirksomhet og stipendier	
710 Statens institutt for folkehelse	3710 Statens institutt for folkehelse
711 Statens retts toksikologiske institutt	3711 Statens retts toksikologiske institutt
712 Statens helseundersøkelser	3712 Statens helseundersøkelser
713 Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet	3713 Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet
714 Statens tobakksskaderåd	3714 Statens tobakksskaderåd
715 Statens strålevern	3715 Statens strålevern
716 Kreftregisteret	3716 Kreftregisteret
718 Rehabilitering	
719 Helsefremmende og forebyggende arbeid	
730 Fylkeskommunenes helsetjeneste	
731 Rikshospitalet	
733 Nasjonalt råd for spesialistutdanning av leger og legefording	

Kap.	Kap.
734 Det norske Radiumhospital	
735 Statens senter for epilepsi	3735 Statens senter for epilepsi
737 Barnesykehus	3737 Barnesykehus
738 Helsetjenesten på Svalbard	3738 Helsetjenesten på Svalbard
739 Andre utgifter	
742 Forpleining, kontroll og tilsyn med psykiatriske pasienter	
743 Statlige stimuleringsiltak for psykisk helsevern	
750 Statens legemiddelkontroll	3750 Statens legemiddelkontroll
751 Apotekvesenet	3751 Apotekvesenet
797 Helse- og sosialberedskap	
2480 Rikshospitalets apotek	
2481 Radiumhospitalets apotek	
	5527 Vinmonopolavgiften m.m.
	5577 Avgift til staten av apotekenes omsetning
	5578 Avgift på farmasøytiske spesialpreparater

Øvrige romertall

Sosial- og helsedepartementet

- II. Bestillingsfullmakt
- III. Betinget tilsagn om tilskudd
- IV. Garantifullmakt
- V. Merinntektsfullmakt
- VI. Andre fullmakter
- Pkt. 2

Rammeområde 16
(Folketrygden, sosial og helse)

I

Utgifter:

- 2600 Trygdeetaten
- 2603 Trygderetten
- 2650 Sykepenger
- 2660 Uførhet
- 2662 Yrkesskadetrygd, gml. lovgivning
- 2663 Medisinsk rehabilitering m.v.
- 2670 Alderdom
- 2680 Etterlatte
- 2683 Stønad til enslig mor eller far
- 2686 Gravferdsstønad
- 2711 Diverse tiltak i fylkeshelsetjenesten m.v.
- 2750 Syketransport m.v.
- 2751 Medisiner m.v.
- 2752 Refusjon av egenbetaling
- 2755 Helsetjeneste i kommunene
- 2790 Andre helsetiltak

Inntekter:

- 5701 Diverse inntekter

Øvrige romertall

Folketrygden

- II. Merinntektsfullmakt
- III. Folketrygdtyelser

Kap.

Kap.

UTENRIKSKOMITEEN**Rammeområde 4****(Utenriks)**

I

<i>Utgifter:</i>	<i>Inntekter:</i>
100 Utenriksdepartementet	
101 Utenriksstasjonene	3101 Utenriksstasjonene
102 Særavtale i utenriktjenesten	
103 Regjeringens fellesbevilgning for representasjon	
104 Kongefamiliens offisielle reiser i utlandet	
115 Presse-, kultur- og informasjonsformål	
116 Deltaking i internasjonale organisasjoner	
140 Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen	
141 Direktoratet for utviklingssamarbeid (NORAD)	
142 NORADs administrasjon av utenriksstasjonene	
143 Utenriksdepartementets administrasjon av utenriksstasjonene	
150 Bistand til prioriterte land og regioner	
154 Opplysningsarbeid, organisasjonsliv og mellomfolkelig samarbeid	
155 Miljø og naturressursforvaltning	
156 Tiltak for å bedre kvinners situasjon og likestilling	
157 Næringsutvikling og økonomisk utvikling	3157 Tilbakeføringer samarbeid med næringslivet
158 Utredning, forskning, evaluering og kvalitetssikring	
159 Tilskudd til ymse hjelpetiltak	
161 Generelle bidrag – FN-organisasjoner	
163 Generelle bidrag – finansinstitusjoner	
164 Generelle bidrag – andre organisasjoner	
165 Bilateral bistand administrert av internasjonale organisasjoner (multi-bi)	
166 Gjeldslettetiltak	
190 Humanitær bistand ved naturkatastrofer	
191 Menneskerettigheter, humanitær bistand og flyktingetiltak	
192 Fred, forsoning og demokrati	
195 Tiltak for flyktinger i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)	
197 Bistand til ikke-ODA-godkjente land og internasjonale miljøtiltak	
480 Svalbardbudsjettet	
972 Internasjonale investeringstiltak	
1471 Norsk Polarinstitut	4471 Norsk Polarinstitut

Øvrige romertall

Utenriksdepartementet

- II. Garantifullmakter
- III. Dekning av forsikringstilfelle
- IV. Fullmakt til å regulere uteliggene
- V. Fullmakt til å anmode om bistand fra SAS
- VI. Fullmakt til å overføre tjenestemenn til utetjeneste
- VII. Agio/Disagio
- VIII. Bestillingsfullmakt
- IX. Tilsagnsfullmakt

Kap.	Kap.
X. Omdisponeringsfullmakt	
XI. Fullmakt om bruk av opptjente rentemidler	
XII. Fullmakt under kap. 159 Tilskudd til ymse hjelpetiltak	
XIII. Ettergivelse av statlige fordringer på utviklingsland	
XIV. Salg av bistanseiendommer	
XV. Refusjon fra andre statsinstitusjoner	

Nærings- og handelsdepartementet

III. Garantifullmakter
Pkt. 4

B.

Statsbudsjettets 90-poster, kapitlene 2800 Statens petroleumsfond, 5800 Statens petroleumsfond og 5999 Statslånemidler behandles av finanskomiteen, utenfor rammeområdene.

C.

Utenrikskomiteen avgir innstilling om Svalbardbudsjettet.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Erna Solberg satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen endre reglene for folkeregister registrering slik at studenter kan velge å registrere seg i den kommunen de bor i under studieperioden.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 62 mot 35 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 11.36.29)

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:70 (1999-2000) – forslag fra stortingsrepresentant Erna Solberg om å endre prinsippene for registrering av bostedskommune for studenter slik at studenter får valgfrihet mellom hjemstedskommune og studiekommune – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Jørn L. Stang på vegne av Fremskrittspartiet
  - forslag nr. 2, fra Per-Kristian Foss på vegne av Høyre
- Det voteres først alternativt mellom innstillingen og forslaget fra Fremskrittspartiet og deretter over forslaget fra Høyre.

Forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å forby offentliggjøring av skattelister.»

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:77 (1999-2000) – forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Jørn L. Stang og Ulf Erik Knudsen om å forby offentliggjøring av skattelister – avvises.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 79 mot 18 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 11.37.46)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 2, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om forbud mot offentliggjøring av skattematrisene, i kombinasjon med en ordning med konsesjon for tilgang til skattematrisene ved konkret behov for informasjon om den enkelte skattyter.»

Presidenten antar at Fremskrittspartiet vil stemme for forslaget subsidiært. – Det blir bekreftet.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre ble med 62 mot 36 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 11.38.11)

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:72 (1999-2000) – forslag fra stortingsrepresentantene Ursula Evje og Ulf Erik Knudsen om valutakompensasjon for studenter som studerer i utlandet – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 5

Referat

1. (21) Forslag fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Øyvind Korsberg og Per Roar Bredvold om avvikling av kjerneområdene for rovvilt, samt fremme de nødvendige endringer slik at man kan oppnå et mer effektivt uttak av rovvilt som gjør skade eller skaper truende situasjoner (Dokument nr. 8:7 (2000-2001))
Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen.
2. (22) Kredittmeldinga 1999 (St.meld. nr. 5 (2000-2001))
Enst.: Sendes finanskomiteen.
3. (23) Forslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Sonja Irene Sjøli og Anders C. Sjaastad om å iverksette nødvendige tiltak for å bedre tilgangen til transplantasjonsorganer i Norge (Dokument nr. 8:5 (2000-2001))
4. (24) Forslag fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo om driftstilskudd til CatoSenteret (Dokument nr. 8:6 (2000-2001))
Enst.: Nr. 3 og 4 sendes sosialkomiteen.
5. (25) Endringar på statsbudsjettet for 2000 under kapittel administrerte av Utanriksdepartementet (St.prp. nr. 5 (2000-2001))
Enst.: Sendes utenrikskomiteen.
6. (26) Energi- og miljøkomiteen melder å ha valgt Tore Nordtun til leder, Jan Tore Sanner til nestleder og Aud Blattmann til sekretær
7. (27) Familie, kultur- og administrasjonskomiteen melder å ha valgt May-Helen Molvær Grimstad til leder, Ågot Valle til nestleder og Oddbjørg Ausdal Starrfelt til sekretær
8. (28) Finanskomiteen melder å ha valgt Dag Terje Andersen til leder, Valgerd Svarstad Haugland til nestleder og Siv Jensen til sekretær
9. (29) Forsvarskomiteen melder å ha valgt Hans J. Røsjorde til leder, Gudmund Restad til nestleder og Grethe Fossli til sekretær
10. (30) Justiskomiteen melder å ha valgt Kristin Krohn Devold til leder, Vidar Bjørnstad til nestleder og Jan Simonsen til sekretær
11. (31) Kirke, utdannings- og forskningskomiteen melder å ha valgt Ranveig Frøiland til leder, Arne Lyngstad til nestleder og Rune E. Kristiansen til sekretær
12. (32) Kommunalkomiteen melder å ha valgt Berit Brørby til leder, Lodve Solholm til nestleder og Erna Solberg til sekretær
13. (33) Kontroll- og konstitusjonskomiteen melder å ha valgt Gunnar Skaug til leder, Odd Holten til nestleder og Svein Ludvigsen til sekretær
14. (34) Næringskomiteen melder å ha valgt Morten Lund til leder, Øystein Hedstrøm til nestleder og Kjell Opseth til sekretær
15. (35) Samferdselskomiteen melder å ha valgt Oddvard Nilsen til leder, Ola Røtvei til nestleder og May Britt Vihovde til sekretær
16. (36) Sosialkomiteen melder å ha valgt John I. Alveheim til leder, Gunhild Øyangen til nestleder og Are Næss til sekretær
17. (37) Utenrikskomiteen melder å ha valgt Einar Steensnæs til leder, Jan Petersen til nestleder og Haakon Blankenborg til sekretær
18. (38) Den Norske Nobelkomité meddeler at Nobels Fredspris for 2000 er tildelt Kim Dae Jung
Enst.: Nr. 6-18 vedlegges protokollen.

Møtet hevet kl. 11.40.
